

I N D E K S Y

Wykonała Aurelia Podgórska

I N D E K S O S O B O W Y

Aaron, bp egipski 472 Abd ar-Rahman ibn Habib ibn Abi 'Ubajda 38 Abdul Aziz Khan Panezai 368, 386 Abdurrahman, emir Afganistanu 365 Aboulféda (zob. też Abu l'-Fida) 46, 58, 62, 73, 83, 91, 95, 107, 112, 114—116, 118, 120, 136, 141, 144, 146, 148, 149, 162, 163, 166, 168, 176, 186 Abu 'Abdallah Muhammad ibn Baghano (XIII/XIV w.) 47, 145 Abu 'l-Fida (XIII/XIV w.) 45, 47, 57, 62, 73, 83, 91, 95, 107, 112, 114—116, 118, 136 Abu Hamid al-Andalusi 136 Abu 'il-Hasan' Ali 137 Abu Ishák al-Farisi el-Istakhri patrz al-Istachri Adali Morty M. G. 487 Adanson 59, 62, 67, 92, 103, 108, 111, 114, 121, 123, 142, 143, 160, 165, 166, 185, 186 Afenanger H. 549 Afonso I, król Konga (XV/XVI w.) 521 Afrykańczyk Leon patrz Leon Afrykańczyk, także al-Hasan ibn Muhammad al-Wazzan az Zajjati Aguivié J. 428 Ahmad M. 368, 394 Ah-mose (też Amazis), władca Egiptu (VI w. p.n.e.) 465 Alimen H. 274, 278—281, 283, 284, 287, 290 Almorawidzi 40, 41	Alvarez IX, król Konga 552 Amazis patrz Ah-mose Ammianus Marcellinus 466 Andrzejewski T. 496, 497 Annaert J. 553 Anton y Ferrandiz M. 428 Antoniewicz W. 212, 446, 527 Apollonios 466, 497 Arbousset T. 239 Arensberg C. M. 360 Arkell A. J. 35, 100, 122, 186, 507 Armstrong R. G. 59, 70, 89, 98, 128, 149, 188 Askia Muhammed 42, 48 Aujas L. 186 al-Aziza, władca Egiptu 45 Baines T. 202, 230 Baker H. G. 52, 56, 60, 71, 89, 91, 102—105, 152, 186 al-Bakri (el-Bekri) 37, 39—42, 45, 47, 53—55, 62—64, 73, 77, 78, 84, 85, 99, 104, 110, 111, 114, 116—118, 120, 121, 123, 125—127, 129, 131, 136, 142—144, 150, 156, 158—160, 163—165, 167, 169, 170, 175, 177, 182, 183 Balicki J. 498 Balsan F. 213, 214 Balzak H. 505 Baradiaran J. M. de 428 Barrow J. 195, 196, 239 Barth H. 42, 56—59, 64—66, 68—70, 72—75, 78, 79, 81, 82, 85, 89, 90, 92—99, 103—106, 108—111, 114—119, 128,

- 130—132, 135, 138—140, 143, 144, 148,
149, 152, 155—158, 161, 163, 164, 169,
172, 175, 177—182, 186
Bascom W. R. 85, 87, 89, 101, 109, 127,
136, 144, 145, 149, 171, 186
Bastian 426
el-Batrawi A. M. 462
Baumann H. 68, 71, 87—89, 91, 92, 127,
129—132, 136, 137, 161, 178, 186, 199,
212
Bauton M. 500, 501
Bazińska B. 449
Behrmann W. 549
Berger F. 199
Bergson 514
Bernatzik H. A. 414
Bernot L. 552
Berque M. J. 500, 550
Bertin G. 196, 197
Berwiński R. 443
Białek C. 462
Bielawski J. 496
Biernacka M. 449
Blanchard R. 552
Bleek W. 196, 201, 209, 210, 228
Bleek W. H. G. 198
Bleiber F. 364
Błaszczuk S. 429, 443
Boas F. 24, 505, 509
Bocheński J. 498
Boglár L. 491, 492
Bois D. 85, 87, 89, 91, 93—96, 100—105,
108—110, 112—118, 121, 123, 173
Bolivar J. 428
Bonaparte Napoleon I 465, 468
Bool 514
Bougainville 25
Boule M. 200, 201, 210
Boutrouches R. 549
Bovill E. W. 37, 43, 187
Boyer R. 553
Boyev P. 462
Brandys M. 498
Braudel F. 550
Braun G. 414, 415
Breuil H. 274, 288, 428
Briggs L. C. 64, 75—77, 113, 115, 124,
132—138, 147, 148, 151, 159, 169, 175,
176, 187
Brockelmann C. 44—48
Broom R. 198, 274
Broussais E. O. 112
Brown P. 59, 89, 98
Brunhes-Delamarre M. J. 550
Bugyi Z. 462, 463
Burkitt M. C. 198, 274
Burszta J. 442—444
Büttner R. 549
Cailié R. 90, 97, 101—103, 108, 111—113,
124, 127, 128, 130—132, 136, 145, 147—
—150, 153, 154, 157, 158, 161, 167, 171,
173, 176—178, 180, 182, 187
Caille M. de la 238
Campbell A. 402
Campbell J. 239
Caroe O. 368, 394
Caskel W. 371
Caton-Tompson G. 290
el-Cazwini patrz al-Qazwini
Cebertowicz R. 472
Chaldun patrz Ibn Chaldun
Chalasiński J. 497
Chapelle J. 75—77, 99, 112, 113, 120, 140,
187
Charuzin N. 414
Chevallier R. 553
Chętnik A. 435
Chiva I. 551
Chodak S. 497
Christol F. 195, 199
Cichowicz H. 443
Cichowicz W. 443
Ciszewski S. 443
Clapperton 55, 74, 76, 78, 93, 96, 98, 99,
105, 107, 115, 116, 119—122, 130, 143,
162, 171, 187
Clark J. D. 206, 207, 236, 239, 274, 275,
278, 288, 290, 294
Closs-Arceuduc I. C. G. 553
Coblentz A. 462
Cobley L. S. 56, 60, 71, 85—87, 89, 91,
96, 104, 105, 116, 152, 157, 162, 165, 187
Codrington 533
Cole F. C. 24
Colin G. S. 56, 91, 93, 95, 101, 102, 104,
108, 112, 113, 117, 122, 123, 173, 190
Colombani F. M. 110—112, 139, 141, 187
Colvocoresi P. 500
Comte 518
Conant F. P. 59, 70, 72, 109, 111, 135,
136, 162, 188

- Cooke H. B. 274, 280
 Coolley W. D. 43
 Coutin P. 550
 Czaki 545
 Czczot A. 464
 Czekalło G. 498
 Czekanowski J. 210, 462, 497

 Ćwirko-Godycki M. 463

 Dalziel J. M. 32, 71, 72, 85, 86, 89, 90, 92, 95, 101—103, 105, 108—110, 112, 113, 115, 117, 118, 121, 152, 153, 155, 157, 162, 164, 173, 174, 187
 Dart 274
 Daszewski W. 473
 Daumas M. 551, 552
 Davidson B. 499, 521—531
 Davis J. A. 500
 Davis K. 368, 394
 Dąbrowski L. 472, 473
 Delaforsse M. 43, 187
 Delimat T. 448
 Dembiński T. 498
 Demetrykiewicz W. 429
 Demougeot E. 37
 Denham 55, 74, 76, 78, 93, 98, 99, 105, 107, 115, 116, 119, 120, 122, 130, 143, 162, 171, 187
 Desmoulines 196
 Desraches Ch. 497
 Detzner H. 549
 ad-Dimaszqui Abdallah Mahommed (ed-Dimichqui) 47, 54, 62—64, 74, 76, 77, 84, 111, 118, 119, 125, 126, 148, 155, 156, 177, 187
 Dobrowolski K. 493
 Dornan 234
 Doroszewski T. 446
 Dozy R. 56—58, 77, 95, 104, 109, 113, 114, 172, 187
 Drapella A. 463
 Duby G. 551, 553
 ad-Dukkali Ali 47, 143
 Dulcerto Angelino 40
 Dumont R. 550
 Dunn E. J. 229, 232, 234, 239, 242, 246, 250, 254, 262, 266, 270, 272, 276
 Durkheim E. 503, 505, 508—511, 518
 Düben G. 414
 Dydowiczowa J. 444

 Dynowski W. 15, 446, 449, 458
 Dziekoński T. 429
 Dzierżykray-Rogalski T. 462, 463, 497
 Dziewoński K. 446
 al-Dżanahani al-Maghribi Ali 47, 67, 158, 160, 167
 Dzyngis-Chan 537

 Eder X. F. 491, 492
 Edrisi patrz al-Idrisi
 Elbo J. G. 410
 Elkin A. P. 506
 Ellenberger V. 194, 196, 201, 202, 214, 221, 222, 235, 236, 239, 244, 270
 Elphistone M. 394
 Elsěk 495
 Enequist G. 407, 408
 Engels F. 19
 Épaulard A. 49, 189
 Erikson 213
 Evans-Pritchard E. E. 301, 303, 358, 359, 501, 511, 534, 539
 Exell A. W. 162, 188

 Fage J. D. 41, 43, 52, 74, 188, 488
 Fagg B. 491
 Fagnan E. 56, 58, 62, 64, 73, 77, 94, 126, 136, 156, 164, 188
 Farda Sulajman 179
 Fatima patrz ibn Fatima
 Fatymidzi dyn. 45
 Faucher D. 551, 552
 al-Fazari 31, 39, 41
 Ferdinand K. 369, 370, 386
 Fernandes Valentim (1500—1507) 36, 37, 58, 74, 75, 80, 84, 100, 105, 112, 123, 133—135, 141, 144, 145, 151, 166—168, 170
 Feurer-Haimendorf Ch. von 549
 Fiedler A. 498
 Field H. 377
 Firth R. 359, 539—544
 Fischer 202
 Fojtík K. 495
 Forde D. 59, 70, 89, 98, 128, 149, 188, 358, 359, 501, 540
 Fortes M. 301, 303, 333, 358, 501, 511, 512
 François 202
 Frank D. S. 393
 Frankowska M. 429
 Frankowski E. 425—439

- Frantz C. 500
 Fraser-Tytler W. K. 368, 394
 Freud 509
 Fritsch G. 202, 209, 228, 230
 Frobenius L. 199, 212, 293, 528

 Gabe 202
 Gajek J. 434
 Galy G. 553
 Gama Vasco da patrz Vasco da Gama
 Gamble D. P. 58—62, 67, 72, 82, 89, 92, 93, 97, 101, 103, 108, 111, 113, 115, 127, 146, 149, 158, 173, 175, 176, 181, 183, 188
 Gardner 274
 Gaudefroy Demombynes 109, 186
 Gennep A. Van patrz Van Gennep A. Georgios, bp 472
 Ghunter A. 499
 Giedwidz J. 498
 Gieysztor A. 446
 Gjessing G. 401, 413, 417
 Gluckman M. 358
 Gładysz M. 494
 Goeje M. J. de 187
 Golberry S. M. X. 51, 121, 127, 158, 160, 177, 180, 181, 188
 Gomes Diego 117
 Goodwin A. J. 198, 274, 280, 281, 284, 286, 289
 Gordon L. 499
 Górny S. 463
 Górski T. 464
 Grabowska Z. 429
 Grabowski J. 433
 Graebner 197, 202, 212
 Griffith 470
 Grimm H. 462
 Grzędziński B. 498
 Gsell S. 37, 38, 128, 188
 Gunn H. D. 58, 59, 70, 72, 89, 93, 98, 109, 111, 130, 132, 135, 136, 162, 188
 Gurwitch G. 504
 Gusinde M. 213
 Gustaw Waza, król szwedzki 407

 Haddon 198
 Hadrian 466
 Hadzi Hafizullah Khan Aczakzai 367, 383
 Hadżib 137

 Hahn T. 228
 Halpern J. 498
 Hannon 36
 al-Hasan ibn Muhammad al-Wazzan az-Zajjati patrz Leon Afrykańczyk
 Hatszepsut 472
 Heckscher E. 408
 Hejnosz W. 442
 Herbst S. 446
 Herodot 37, 96, 100, 118
 Herskovits M. J. 359, 400, 423
 Hoebel E. A. 359
 Hoeppe E. C. N. 198, 276
 Hoetker G. 549
 Hogbin H. I. 21
 d'Hollander R. 553
 Holub E. 229
 Horak A. 493
 Horak J. 493
 Houdas O. 188
 Houtsma M. T. 186
 Humlum J. 368, 369, 382, 386, 394
 Hunter M. 500
 Hunton 499
 Hurwitz 213
 Hutchinson J. 102, 103, 112, 121, 188

 Ibn Bajtar 101
 Ibn Battuta (ibn Batoutah) 40, 42, 48, 54, 57, 64, 68, 69, 71—74, 81—83, 85—88, 90, 92, 104—107, 110—114, 119—122, 126, 127, 129, 130, 133—139, 142, 145, 147, 148, 151, 154, 155, 158, 160, 161, 167—170, 172, 174—179, 181, 183—185, 188
 Ibn Chaldun (Ibn Khaldoun) 156
 Ibn Chordadbeh 44
 Ibn Dżuzajj 48
 Ibn Fadl Allah al-'Omari patrz al-'Omari
 Ibn al-Fagih al-Hamadhani (Ibn al-Fakih) 35, 44, 46, 52, 57, 63, 68, 90—92, 94, 95
 Ibn Fatima 36, 46, 94, 148, 162
 Ibn Hauqal (Ibn Haukal) 45, 117, 133, 165, 170, 176
 Ibn Salid 43, 46, 47, 56, 83, 94, 104, 107, 115, 116, 119, 120, 141, 144, 146, 148, 149, 156, 162—166, 168
 Ibn Wadhih (patrz al-Ja'qubi) 186
 Idiart P. 551, 552
 al-Idrisi (Edrisi) 46, 62, 64, 65, 69, 73, 77,

- 80, 83, 97, 100, 103, 105, 106, 115, 119,
120, 131, 133, 135, 140, 145—149, 151,
156, 159, 166, 172, 175—177, 181, 182,
187
Immenroth 210
al-Istachri (el-Istakhri) 44, 45
Itkonen I. T. 398
- Jackowski A. 433
Jackson 57
Jacobs M. 359
Jagła M. 444
Jakobielski S. 496
Jan II, król portugalski 35
al-Ja'qubi (Ibn Wadhih) 40—42, 186
Jaqut (Jacut) 45, 46, 53, 57, 62, 63, 65,
73, 75, 76, 91—95, 116, 118, 119, 122,
126, 131, 135, 165, 168, 170, 180, 189
Jasicki B. 462
Jasiewicz Z. 444, 445
Jastriebowa 480
Jaszuński G. 498
Jesu, bp egipski 472
Jeziorowska-Kołodziejska B. 429
Johannes, bp egipski 469, 470, 472
Johnson 202, 276
Jolly K. 290
Jones N. 274, 278, 280, 290
Julien Ch. A. 18
Julliard E. 550, 551
- Kadlec V. 462
Kalouthas, bp egipski 472
Kamieński Ł. 443
al-Karkari, sułtan 148
Karol IX, król szwedzki 407
Katon 466
Kaufmann H. E. 549
Kcantuc J. patrz Xántus J.
Kessing F. M. 359
Kimball T. J. 360
King 274
Kirwan L. P. 462
Klatzmann J. 550, 553
Knox 196
Kóčka W. 399
Kojdecka A. 553
Kolberg O. 443
Kolenda J. 497
Konfucjusz 538
Kopczyńska-Jaworska B. 494
- Korabiewicz W. 452
Kosibowicz E. 210
Kostka-Potocki S. 464
Koswien M. O. 18
Kotula F. 444
Kotula T. 497
Kowalewski M. 357
Kowalik J. 534
Kowalska-Lewicka A. 494
Kraczkowski A. J. 44—49, 189
Krajewska J. 429
Kramers J. H. 189
Krige 274
Kroeber A. L. 358
Krzywicki L. 209, 233, 429
Kubbel L. J. 42, 44, 52, 57, 91, 189
Kunderewicz C. 497
Kuper H. 358, 500
Kupiszewski H. 497
Kutrzeba-Pojnarowa A. 435, 495, 506
Küas R. 549
Kühn H. 198
Kwaśniewski K. 444
Kwejt J. 446
- Labouret H. 39—41, 51, 87, 92, 108, 111,
127, 130, 132, 158, 189
Laforgue P. 44
Lagercrantz S. 138, 189
Lajaille G. 111, 134, 188, 189
Lamplugh G. W. 276
Lamprey 196
Leach E. R. 531—534
Leakey L. 239, 526
Lebeuf J. P. 488
Lebzelter V. 213
Leca N. 82, 100, 127, 129, 189
Lech 448
Lennan Mc J. F. 506, 540
Leon Afrykańczyk (Jean-Leon l'Africain,
al-Hasan ibn Muhammad al-Wazzan
az-Zajjati) 31, 42, 48, 49, 53—55, 63, 65,
68, 69, 75, 83, 84, 98, 103—107, 116—
—128, 130, 132—134, 137, 141, 143, 147,
150, 151, 158, 161, 164, 165, 167, 170—
—173, 175, 176, 180, 181, 183, 189
Leon X, papież 49
Leopold II, król belgijski 523
Leprieur 67
Lepsius R. 196
Lera 25

- Leroi-Gourhan A. 203, 204, 237
 Leskiewiczowa J. 552
 Lévaillant F. 195, 239
 Levers 532, 533
 Levin M. G. 105
 Lévi-Strauss C. 24, 25, 358, 503, 506—520, 551
 Levy-Brühl L. 503, 505
 Lewicki T. 31, 38, 46, 191, 496
 Lewiński J. 210
 Lichtenstein H. 239
 Linage J. de 497
 Linton R. 400
 Lipiński 443
 Lisakowski J. 444
 Livingstone D. 202, 230
 Lloyd L. C. 198
 Lorentz S. 446
 Loth J. 210
 Loth L. 452
 Lothe H. 189
 Lothian A. C. 365
 Lowe R. C. van 198, 274, 280, 283, 284, 286, 287, 357
 Lumsden H. B. 368, 394
 Lumumba 499
 Lund P. S. 360
 Luschon F. von 202

 Mac Gregor C. M. 368, 394
 Mac Guckin de Slane patrz Slane de
 Macartney 195
 Macárek J. 493
 Maget M. 550
 Maigret J. 141, 169, 189
 Mair L. P. 359
 M. Akram Khan Panezai 367
 Makulski K. 192, 445, 448, 479, 481—487, 515
 Malan B. D. 274, 280
 Malfante 155, 159
 Malicki L. 429, 435, 444
 Malinowski B. 21, 357, 400, 403, 428, 504, 505, 508—512, 534, 540—542
 Manker E. 402, 404, 405, 413—416, 419
 Mansa Musa 47, 137, 138
 Mansa Sulajman 83, 177
 Mantel-Niećko J. 496
 Manteuffel J. 464, 497
 al-Maqrizi 58, 114, 120, 135
 Marensky A. 228

 Markham S. F. 449
 Markowska D. 448, 449
 Markowski B. 373, 376, 388
 Marks K. 505
 Maron S. 368
 Marquart J. 35, 38, 40, 43, 44, 120, 189
 Marschal-Thomas E. 213
 Martin C. J. 299
 Martini F. H. W. 186
 Marty P. 33
 al-Masudi 31
 Matwiejew W. W. 42, 44, 52, 57, 91, 189
 Mauny R. 32, 42, 44, 46, 51, 56, 60, 61, 67, 71, 72, 76, 90, 100, 115, 117, 118, 155, 157, 159, 162, 164, 171, 172, 185, 189
 Maurizio A. 66, 67, 82, 86, 179—181, 189
 Mauss M. 505
 Mehren M. A. F. 187, 189
 Meinhof 196
 Menghin O. 199
 Merleau-Ponty M. 505
 Meysner-Roztworowska M. 429
 Miasina E. N. 421
 Miazgowski B. 498
 Michalski J. 483
 Michałowski K. 462, 464—466, 468—470, 472, 497
 Mikulscy M. i Z. 368
 Milewski J. 499
 Milewski T. 210, 241
 al-Miljani (al-Multani) 47
 Mir Mahmud 464
 Mischlich A. 70, 90, 104, 117, 125, 128, 130, 132, 149, 153, 159, 169, 173, 176, 189
 Moffath R. 239
 Monduit J. 204
 Monod Th. 189
 Monteil Ch. 68, 93, 106, 111—155, 183, 190
 Morgan L. H. 426, 540
 Moscovici M. 551, 552
 Moszyński K. 210—212, 217, 220, 226, 377, 426, 496, 503, 548, 550
 al-Muhallabi 43, 45—47, 53, 57, 62, 63, 65, 73, 91, 93, 95, 112, 114, 118, 131, 135, 170, 180
 Muhammad ibn Jusuf ibn al-Warraqa 45
 Mulanda F. 475—478
 al-Multani patrz al-Miljani

- Murdock G. P. 41, 52, 56, 60, 71, 89, 91, 95, 103, 108, 109, 152, 190, 357
 Münzer 171
- Nachtigal G. 58—61, 65, 70, 74—81, 85, 89, 90, 93, 94, 96, 99—101, 104, 109, 111—116, 119, 123, 128, 130—133, 135, 137, 138, 140, 142, 143, 147, 149, 150, 152, 154, 157, 162, 164, 165, 169, 173, 174, 177, 179, 181, 182, 190
 Nachtigall H. 371
 Nadel S. F. 358, 359, 501
 Nadir-Szach 364
 Necrasov O. 462
 Neferhotop 496
 Nevermann H. 548
 Neville 274
 Nickul K. 399, 411, 415
 Niedemayer O. von 394
 Nkrumah K. 499, 501
- Obare Nyaruoth 309, 312, 321, 330, 333
 Oberg K. 359
 Obermeier H. 198
 Ochanda 339
 Olderogge D. A. 196, 197, 479—482
 Olekiewicz M. 463
 Olędzka H. 448
 Olędzki J. 448
 Oliver R. A. 488
 Olivier G. 462
 Olszewska-Dyoniziak B. 520
 al-'Omari 40—42, 47, 48, 53—55, 63, 65, 68, 70—73, 76, 79—81, 87, 88, 92, 95—97, 100—104, 107—110, 114—116, 119—121, 125—127, 129, 131—135, 137—140, 143—145, 153—155, 159, 163, 168, 170, 174, 175, 183—186
 'Oqby ibn Nafi' 37
 Othman al-Kanemi 70
 Oudney 55, 74, 76, 78, 93, 96, 98, 99, 105, 107, 116, 119, 120, 122, 130, 143, 162, 171, 187
 Owidiusz 466
- Paine R. 398, 401, 408
 Palgrav W. C. 231
 Panek S. 462
 Paprocka W. 449
 Park Mungo 80, 82, 114, 145, 147, 149, 153, 155, 171, 182, 183, 190
 Passarge S. 229, 231
- Patkova J. 495
 Paulhan F. 432
 Pawlikowski-Cholewa A. von 550
 Pazdur J. 494, 495
 Pehrson R. 401, 408, 413, 417, 420
 Peringuey 200, 274, 286
 Perrier de la Bathie 87
 Perrin N. 368, 394
 Petrażycki L. 505
 Petros bp 471
 Philip J. 239
 Piddington R. 358
 Pienar S. 500
 Pieris 533
 Pietkiewicz K. 445
 Pietruszyńska 443
 Pikulin M. G. 394
 Pilszczykowa I. 496
 Pittard E. 200
 Plinius 93, 121, 466
 Podolak J. 494
 Poirier J. 203, 204, 207
 Pomianowska W. 445
 Poniatowski S. 429
 Portères R. 32, 56, 61, 66, 71, 190
 Potiechin I. I. 231, 479—481, 544—548
 Poutrin 202
 Poutzin 202
 Pösch 202
 Prokopczuk J. 498
 Ptolomeusz 37, 38
- al-Qalqaszandi 48, 76, 103, 115, 116, 137, 138, 162—164
 al-Qazwini (el-Cazwini) 47, 63, 67, 92, 140, 158, 160, 167, 168, 170, 176, 187
- Rackow E. 371
 Raczyński R. 462
 Radcliffe-Brown A. R. 333, 358, 501, 505, 507—510, 512—514, 534, 540, 541
 Rai Jamiat R. B. 368, 394
 Rajt M. W. 481
 Ratzel F. 196
 Reche O. 549
 Redfield R. 400
 Rehman A. 209, 211, 213, 229
 Reinaud M. 46, 101, 102, 166, 186
 Reinhardt R. 56, 60, 72, 75, 84, 85, 88, 91, 94, 96, 100, 101, 105, 108, 112, 115, 162, 164, 182, 190

- Renaud H. P. J. 56, 91, 93, 95, 104, 108,
 112, 113, 117, 122, 123, 173, 190
 Revol 33, 144, 146, 149, 190
 Richards A. G. 500
 Richards A. J. 202, 358, 359
 Rippen B. van 229, 235
 Rivers W. H. R. 357
 Rivet P. 492
 Rivière G. J. 431
 Roberty C. 105, 106, 108, 110, 112, 113,
 115, 119
 Robinson J. A. 368, 394
 Roger II, władca sycylijski 46
 Rolfs G. 70, 74, 75, 99—101, 104, 107, 109,
 111, 119, 128—133, 138, 149, 163, 169,
 173, 190
 Roosevelt Th. 25
 Roquette-Pinto 25
 Rosner S. 498
 Rouch J. 41, 69, 72, 74, 82, 92, 97, 114,
 125, 142, 143, 147, 161, 190
 Rousseau J. J. 313, 503, 514
 Różbicka L. 462
 Ruong I. 413, 417—419
 Russell T. A. 56, 85, 89, 190
 Ryan 533

 Sada Asquaye 487
 Sa'id patrz ibn Sa'id
 Saint Jacob P. de 552
 Saint Perier R. de 200
 Sampson A. 500
 Sanchez y Sanchez D. 428
 Sándor I. 491
 Saurv A. 550
 Schapera I. 198, 200, 210, 213, 214, 229,
 236, 239, 358, 359
 Schebesta P. 203, 204
 Schefer Ch. 49
 Schlentner 202
 Schmidt M. 549
 Schmidt P. W. 202—204, 207, 210
 Schoefield J. F. 274, 286, 290, 291
 Schweinfurth G. 60, 66, 202, 228
 Sefania Abungu 330
 Seligman C. G. 198, 210
 Sergeev M. A. 405
 Setos II, faraon 470
 Seweryn T. 435
 Shapiro H. 358
 Shrubsall F. 196
 Siemaszko A. 472
 Sikora P. 462
 Skorow G. S. 480
 Slane de 142, 186
 Snowden J. D. 60
 Sobczenko A. J. 481
 Sobieski M. 432, 443
 Sollas 200, 274
 Southall A. W. 359
 Sparrmann A. 238
 Spieth J. 549
 Sprengel M. C. 189
 Stankova J. 495
 Stanley H. M. 523
 Stanton W. R. 56, 61, 71, 91
 Stefanos, bp egipski 472
 Steinen K. von den 25, 549
 Stelmachowska B. 443
 Stern B. J. 359
 Stolarczyk H. 462
 Stołyhwo E. 462
 Stopa R. 209—211, 213, 462, 496
 Stowe G. 197, 198, 209, 210, 229, 234, 235,
 239
 Strabon 67
 Strelcyn S. 460, 461, 482, 496
 Strouhal E. 462, 463
 Suchý J. 462, 463
 Su-ma Czien 538
 Sychta B. 435
 Sykes P. 368, 394
 Szams ad-din ad-Damaszqi 47
 Szczurkiewicz T. 357
 Szolc-Rogozński 452
 Szwaykowska I. 463
 Szwaykowski W. 462, 463
 Szyfelbejn-Sokolewicz Z. 458
 Szymański E. 498
 Szymański Z. 499
 Štika A. 494

 Świrko S. 445

 Taczanowski W. 452
 Talko-Hryniewicz J. 426
 Tanner V. 403, 407
 Taubenschlag R. 497
 Taylor 540
 Tegengren H. 402, 406
 Teliga J. 472
 Theal M. 241

- Thevet 25
 Thomas E. 225, 226
 Thompson L. 246
 Thurnberg Ch. P. 239
 Thurnwald R. 549
 Thurnwald S. 68, 71, 87—89, 91, 92, 127, 129—132, 136, 137, 161, 178, 186
 Tilke M. 377
 Tin Hinan, królowa egipska 118
 Tobias P. V. 204—206, 213—216
 Toerien M. J. 213
 Toit A. L. du 274, 276
 Tolstow S. P. 21
 Tomić P. 493
 Tonder P. W. van 290
 Toupet Ch. 92, 118, 177, 190
 Trajan 466
 Trever 213
 Trochain J. 62
 Turanówna J. 429
 Turski H. 499
 Tylor 426
 Urvoy Y. 44
 Van Der Stele 238
 Van Gennep A. 506
 Vasco da Gama 37, 238
 Vasilevič G. M. 405
 Vavilov N. I. 60
 Vendeix M. J. 68, 190
 Verneau R. 200, 201
 Vielrose E. 498
 Vincent P. 368
 Wagner G. 310, 359
 Waitt A. W. 85, 87, 190
 Waligórski A. (też: W. A.) 299, 487—492, 500
 Wanke A. 462
 Warner W. L. 360
 Wasiliewa G. P. 375
 al-Watwat 47
 Wells L. H. 206, 207, 213, 247, 280, 290
 Wespazjan 497
 Westermann D. 41, 44, 68, 71, 87—89, 91, 92, 127, 129—132, 136, 137, 161, 178, 186, 190, 199, 549
 Whitaker I. 401, 413, 420, 421
 Wieprzewski M. 463
 Wierciński A. 462
 Wilber D. N. 368, 369, 394
 Williams 213
 Wilks I. 36, 190
 Wilson M. 358
 Wirza P. 549
 Wissman 202
 Witruwiusz 466
 Wittfogel K. A. 531, 534—539
 Wood S. 500
 Xántus J. 491, 492
 Yver G. 37, 42, 43, 190
 Zajączkowski A. 358, 497
 Zaręba L. 498
 Zastow 231
 Zawadzki A. 446
 Znamierowska-Prüfferowa M. 442, 444
 az-Zuhri 45, 162—164
 Żemo-Żejmis M. 464, 497

INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I ETNICZNYCH

- Abalessa, m. w krainie Hoggar (Algieria) 118
 Abeché m. patrz Abesze
 Abesze, m. w krainie Wadaj (Rep. Czad) 99, 100
 Abisynia 60, 66, 121, 284, 452, 480—482
 Abou Simbel (Abu Simbel) m. nad Nilem, w Egipcie, powyżej Assuanu 465, 469, 472, 473
 Abzar m. (Rep. Czad) 147
 Achipawa patrz Aczipawa (też Atshefa)
 Aczipawa (Achipawa, Atshefa) m. na pn. wschód od środkowego biegu rz. Nigru 59, 136
 Adamaua (Adamawa) kr. (Nigeria) 66, 90, 104, 178
 Adamawa patrz Adamaua
 Addis-Abeba m. (Abisynia) 482, 490
 Adrar (mauretański) góry, zwane też Bafur lub Baffor, wg źródeł arabskich

- Dżabal Lamtuna (Mauretania) 33, 74, 75, 80, 84, 118, 140, 141, 151, 162, 168
 Afganistan 363—366, 368—371, 373, 376, 380—382, 384, 386—388, 393
 a-Farwijn (wg al-Bakriego kraina w Zachodniej Afryce) 170
 Afridi, pl. w Afganistanie 370, 382
 Afryka 31—360, 449—491, 495—501, 521—531, 544—548 (zob. też Bilad as-Sudan)
 — Południowa 192—298, 499, 500, 529, 544
 — Południowo-Zachodnia (teryt. mandatu ONZ pod administracją Unii Pd. Afryki) 230, 480
 — Północna 31, 37, 39—41, 45, 48, 72, 73, 75, 84, 85, 95, 99, 199, 211, 212, 371, 496—499
 — Północno-Zachodnia 31—191, 486, 527—531, 549
 — Środkowa 60, 86, 89, 91, 104, 210, 497, 499, 521, 527
 — Wschodnia 36, 102, 199, 211, 212, 284, 292, 294, 306, 351, 355, 455, 480, 499, 500, 529, 530
 Afrykanerzy (Afrykanderzy) 227, 545—547
 Afrykańczycy 345, 351, 441, 489, 500
 Agades m. i okolica (Rep. Niger) 59, 79, 122, 123, 126, 128, 132, 169, 179, 181
 Agadez kr. i okolica, królestwo berberskie w XVI w., też Air (Rep. Niger) 122, 132
 Agisymba kr., wg Ptolemeusza (Rep. Czad) 37
 Ahafo m. (Ghana) 35
 Ahaggar płaskowyż, zob. też Hoggar (Algieria) 64, 98, 124, 147,
 Air (Hajr, Hir lub Kahir, czasem Agadez — od miasta tej nazwy) (Rep. Niger) 33, 42, 48, 55, 59, 64, 65, 74, 107, 126, 132, 134, 143, 144, 148, 175
 Aix m. (Francja) 483, 551
 Ajuni, półwysep u ujścia rz. Senegal (Fed. Mali) 125, 129, 144
 Akan, grupa pl. w Gwinei (zob. też Anyi oraz Aszanti) 88
 Akjoujt okolica (Mauretania) 38
 Akra m. (Ghana) 487, 490
 Akżużt patrz Akjoujt
 Aleksandria m. (Egipt) 465, 466, 468
 Aleksandria Arachoton m., n. hist., patrz Kandahar
 Alexandria patrz Aleksandria
 Algier m., kr. (dzis. państwo Algieria) 33, 37, 121
 — m. obecne (Algieria) 483
 Algieria (też Algeria) 74, 93, 94, 109, 120, 480, 481, 498
 Alicadale, m. w Kraju Przylądkowym (Związek Pd. Afryki) 286
 Almeria m. (Hiszpania) 145
 Alpy góry 553
 Amada, m. w Nubii (Egipt) 469
 Ameryka 21, 26, 32, 51, 87, 185, 399, 500; zob. też Nowy Świat
 — Południowa 185, 491, 522, 548, 549, 551
 — Północna 491, 522
 Amerykanie 401
 Anbija, kr. w zachodniej Saharze (n. hist.) 41
 Anglia patrz Wielka Brytania
 Anglicy 195, 198, 364, 365, 401, 475, 546
 — osadnicy 194, 545
 Angola (kol. portugalska) 238, 452, 480, 521, 522, 525
 Anibe, m. nad Nilem w Nubii (Egipt) 469
 Anji pl. patrz Anyi
 Ankala pl., mieszk. Kanem (Rep. Czad) 135
 Ankara m. (Turcja) 551
 Anuradhapura m. (Cejlon) 531
 Anyi pl., należą do grupy Akan (Gwinea) 88
 Aouker patrz Aukar
 Arabia 112, 529
 Arabowie 34, 37, 38, 46, 56, 72, 73, 77, 78, 81, 86, 94, 97, 99, 101, 108, 115, 117, 120, 128, 162, 163, 172, 173, 291, 300, 480, 530, 539
 — Szua 78
 Arabskie Morze 364, 381
 Arachozja kr. (Afganistan) 364
 Araon patrz Araouan
 Araouan (Araon, Arawan) m. i płaskowyż. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 84, 133, 141, 150, 171
 Arawan (zob. Araouan) 172, 180
 Arguem (Arguin), wyspa u wybrzeży

- Mauretanii (na południe od Capo Blanco) 36
- Arguin patrz Arguem
- Aribinda m. (Górna Wolta) 59, 96
- Aruwimi rz. (Kongo) 497
- Asben, góry w Air (Rep. Niger) 179
- Assam okolica (Libia) 548, 549
- Assuan m. (Egipt) 479
- Aszanti pl. (Gwinea) 88, 171, 497, 550; zob. Akan
- Ateny m. (Grecja) 468
- Athribis m. (n. staroż.), zaplecze gospodarcze starożytnej Aleksandrii (Egipt) 465, 466, 471 (zob. też Tell Atrib — n. obecna)
- Atlantyk patrz Ocean Atlantycki
- Atshefa patrz Aczipawa
- Audaghast, m. na płaskowyżu Rkis (Mauretania) 41, 54, 57, 58, 62, 73, 74, 85, 91, 104, 107, 112, 114, 118—121, 125, 129, 133, 141, 160, 165
- państwo 41, 54, 63, 95, 129, 175
- Audzila patrz Augila
- Auelimmidzi (Auelimmiden, Iullimiden) grupa pl. tuareska w rejonie Tadmekki (Algeria) 57, 61, 69, 74, 78, 79, 84, 98, 106, 108, 169, 177; zob. Berberowie
- Auelimmidzi patrz Auelimmidzi
- Auen, pl. buszmeńskie z okolic jez. Ghanza (Związek Pd. Afryki) 204, 205, 213, 215, 216
- Augham, m. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 64
- Augila m., oaza w pd. Cyrenajce (Libia) 67
- Aukar kr., najstarszy ośrodek polityczny hist. państwa Ghana, na pograniczu dzis. Algierii i Zach. Sudanu (Fed. Mali) 39
- Aulil (Ulil) m. w pobliżu ujścia Senegalu, na wybrzeżu morskim (Fed. Mali) 144, 146, 165, 166; zob. też Gandiole
- Aulliminden patrz Auelimmidzi
- Australia 26, 428, 508, 549
- Australijczycy 212, 512
- Avignon m. (Francja) 479
- Azelick m. (Zach. Sudan) 42
- Azeneghes (Azenegues, Azenegowie) pl., mieszk. pogranicza pd. Mauretanii z Senegalem i Sudanem Zach. 58, 75, 144; zob. też Zenaga
- Azja 23, 26, 48, 66, 95, 96, 100, 104, 105, 201, 208, 292, 371, 430, 530
- Południowa 32, 51
- Południowo-Wschodnia 36, 51, 171 172, 185, 200
- Północna 23
- Północno-Wschodnia 23
- Przednia 117, 199, 528
- Środkowa (Centralna) 46, 392
- Wschodnia 86, 116
- Zachodnia 199, 366
- Badabuni (Badamuni) m., oaza (Rep. Niger) 172
- Badakszan kr. (Afganistan) 388
- Badamuni patrz Badabuni
- Baele, mieszk. Rep. Czad na pograniczu z Rep. Sudan 78, 112, 131, 133, 135, 182
- Baële kr. (Rep. Czad, pogranicze sukańskie) 93, 109; zob. też Ennedi
- Baffor góry (zob. Adrar mauretański) 75, 80, 84, 118, 151
- Baffor (Bafur), mieszk. gór o tejże nazwie (Mauretania) 33
- Bafing rz., lewobrzeżny dopływ Senegalu (Gwinea) 51, 63, 180
- Bafur góry i pl. patrz Baffor
- Bághena kr., wchodziła w skład hist. państwa Ghana (pd.-zach. Sahara) 66, 68, 139
- Bagirmi kr. (Rep. Czad) 59, 66, 78, 96, 99, 109, 111, 157, 164, 182
- Bahawalpur m. (Pakistan) 366, 372
- Bahr al-Ghazal, kr. i rz. tej nazwy przez nią płynąca — lewobrzeżny dopływ Białego Nilu (Rep. Sudan) 66, 120
- rz., wpada do jez. Czad (Rep. Czad) 100
- Bajot, lud zachodnioafrykański 161, 178
- Bakkar m. (Pakistan) 364
- Baluba, mieszk. Kassai (Rep. Kongo — Leopoldville) 474, 475, 477
- Baluchistan patrz Beludżystan
- Bałkański Półwysep 493
- Bambara, z grupy pl. Mande w Zach. Sudanie (Fed. Mali), patrz Mande
- Bambata, grota w Rodezji Pd. (Fed. Rodezji i Niasy) 280, 289

- Bambuk, kr. zwana też przez podróżników arabskich Krajem Złotego Pias-
ku, Bambuko lub Gangaran (Zach.
Sudan na pograniczu z Senegalem
i Gwineą) 51, 63, 90, 127, 158—160,
176, 180
- Bambuko kr. patrz Bambuk
- Bani, rz. w Zach. Sudanie (Fed. Mali)
93, 97, 111
- Bantu, grupa pl. murzyńska 225, 227, 231,
240, 241, 243, 266, 284, 290—292, 299,
300, 304, 306, 310, 318, 324, 352, 480,
481, 544—548
- Basutowie 237, 244, 545—547
- Beczuana 545—547
- Kawango 310
- Ksosa 480, 545—547
- Marama 310
- Pedi 545—547
- Zulu 462, 480, 545—547
- Bardama (Berdama), lud berberski
z Zach. Sudanu (Fed. Mali), patrz
Berberowie
- Barisa, m. w Senegalu (Fed. Mali) 83,
166
- Barkami (Borkama, Tukama), mieszk.
pogranicza Wadaju i Darfuru (po-
granicze Rep. Czadu i Rep. Sudanu)
119, 120
- Baskilele pl. (Rep. Kongo — Leopold-
ville) 474, 475
- Baskowie (Hiszpania) 428, 431
- Basuto, pl. bantuskie Afryki Południo-
wej, patrz Bantu
- Basutoland (też Basuto) kol. bryt. 236,
241, 244, 270, 288, 289, 544
- Bathurst (Bauczi) płaskowyż (Nigeria)
35, 59, 93, 121, 128, 132, 149
- m., zwane dawniej Garo-n-Bauczi
(Nigeria) 109, 116, 117
- Bayot patrz Bajot
- Beczuana kr., bryt. protekt. 544
- pl., patrz Bantu
- Beduini, koczownicy Afryki Płn. 463
- Bedža kr. 31
- Begho m., dziś nie istniejące (Ghana)
35, 36
- Bela m. (Pakistan) 381
- Belgia 491, 522, 524, 552
- Belgowie 474, 525
- Belgrad m. (Jugosławia) 493
- Beludżystan kr. (Pakistan) 363, 365, 366,
369, 375, 377, 381, 383, 385, 387, 389
- Benin pl., m. (Nigeria) 530, 550
- Beni Cid Hámma, koczownicy-pasterze
(Tunezja), patrz Berberowie Bentija,
wpa na Nigrze poniżej Gao, dziś.
prow. Dendi w Zach. Sudanie (Fed.
Mali) 41
- Berberia kr. (Afryka Pn.) 95, 165
- Berberowie, koczownicy (Afryka Pn.) 37,
38, 73, 136, 139—141, 148, 150, 157, 165,
171, 174—178, 527
- Auellimmidzi 57, 61, 69, 74, 78, 79,
84, 98, 106, 108, 169, 177
- Bardama 175, 178
- Beni Cid Hámma 371
- Džuddala 148
- Garamantowie 37, 38, 146
- Guenziga 184
- Hamema 371
- Kakaam 125
- Kell-Ulli 131
- Lamta 42, 184
- Lamtuna 41, 84, 125, 176
- Maddasa 41, 64, 126, 147
- Massufa 133, 167, 174, 176
- Tazukaght 125
- Terga (Berberzy tuarescy) 184
- Tuaregowie 42, 50, 64, 65, 74, 75, 79,
81, 98, 106, 124, 125, 128, 131, 133, 137,
147, 155, 175, 176, 178
- Zenaga (Zanaga) 33, 58, 75, 84, 110,
120, 133, 141, 150, 171, 184
- Berdeua 150, 184; zob. też Teda
- Besançon m. (Francja) 483
- Bhag m. (Pakistan) 381
- Białystok m. (Polska) 462, 463
- Bibi m. (Pakistan) 380
- Bilad as-Sudan (tzn. Kraj Czarnych —
określenie ze źródeł arabskich) 31,
38, 44, 57
- Biladat-tibr (tzn. Kraj Złotego Pias-
ku — zob. Bambuk) 39, 63, 91, 92, 111,
127, 168, 171, 176, 180
- Billbao m. (Hiszpania) 429
- Bilma, m. w pobliżu oaz Kawar (Rep.
Niger) 169
- Biłgoraj m. (Polska) 444
- Birma (Burma) 321, 365, 549
- Birni-n-Kebbi m. (Nigeria) 98
- Bizantyńczycy 37

- Bliski Wschód 464—466, 468—470, 472, 539
- Bobo-Diulasso m. (Górna Wolta) 35
- Bolan przełęcz (granica Afganistanu z Pakistanem) 364—367, 372, 380, 381, 384, 387
- rz. (Pakistan) 371, 384
- Boliwia 491
- Bombaj m. (Indie) 123
- Bordeaux m. (Francja) 483
- Borkama patrz Barkami
- Borku kr. (Rep. Niger) 37, 53, 59, 74, 99, 120, 123, 140
- Bornu (Borno) kr. (Nigeria) 43, 46, 48, 53, 55, 59, 61, 65, 66, 70, 73—81, 85, 89, 90, 93, 94, 96, 99, 101, 103, 104, 107, 109, 111—116, 119, 126, 128, 130—132, 134—138, 140, 142—144, 148, 150, 152, 157, 161—164, 169, 171—173, 175, 177—179, 181, 184, 529
- Bornuańczycy 163
- Boscop, m. w Afryce Pd. 198, 203, 294
- Bostan, m. na pn. od Kwetty (Pakistan) 365, 368, 373, 375, 376, 378, 385, 386, 389
- Botnicka Zatoka (Bałtyckie Morze) 402, 406, 408
- Bozo, pl. mieszk. nad środkowym Nigrem, patrz Mande
- Brakna patrz Maurowie
- Bramaputra rz. (Indie) 381
- Brazylia 24, 25, 517, 519
- Brebisch prow. (Mauretania) 145
- Brno m. (Czechosłowacja) 494
- Brong m. (Ghana) 35
- Bruksela m. (Belgia) 479
- Budapeszt m. (Węgry) 463, 491
- Budża, kr. znana podróżnikom arabskim (Afryka Pn.-Wsch.) 31
- Bugti, pl. beludżskie (Pakistan) 381
- Bulgeda (Bulguda) pl. (Rep. Czad) 53, 131, 133, 135, 149
- Bulguda patrz Bulgeda
- Bułgaria 179
- Bułgarzy 494
- Bure m., okolica (dawn. Kraj Złotego Piasku — dziś. Gwinea) 111, 171
- Burma patrz Birma
- Burowie, osadnicy burscy (Pd. Afryka) 194, 227, 231, 235, 262
- Burru, kr. w Zach. Sudanie (Fed Mali) 69
- Busa, emirat w prow. Ilorin (Nigeria) 135, 136
- Bushmanland, kr. w Kraju Przylądkowym (Związek Pd. Afryki) 229, 254, 262
- Buszmeni (Związek Pd. Afryki i Afryka Pd.-Zach.) 192—298, 457, 546
- Auen (okolica jez. Ghanza) 215
- Heikun 214
- Kindige 210
- Khoisan (Khoi) 210
- Ma Sarwa (pastuchowie) 214
- Naron 214, 215
- północni 213
- Prabuszmeni 212, 292—294, 527
- Rzeczni 213, 216
- znad jez. Chrissie 213
- Buszmeńszczyzna 462
- Cabra m. pod Timbuktu (hist. państwo Mali w Zach. Sudanie — dziś. Fed. Mali) 125, 147; zob. też dziś. Kabara
- Caen m. (Francja)
- Calcutta m. patrz Kalkuta
- Cane kr. (Nigeria) 55, 69, 116, 128, 130; zob. też Kano
- Cape Flats, przylądek (Kraj Przylądkowy — Związek Pd. Afryki) 205, 206, 248, 286
- Capetown m. (Związek Pd. Afryki) 198, 240, 280
- Capo Blanco, przylądek (Mauretania) 36, 162
- Casena kr. patrz Katsena
- Ceylon (Cejl) 365, 531—539
- Chaman m. 395; zob. też Czaman
- Chamici 527
- Chiny 96, 195, 528, 529, 535—537, 539
- Chińczycy 196, 455
- Chodzież m. (Polska) 445
- Chorasan m. i okolica (Pakistan) 372
- Chrissie jez. (Afryka Pd.) 213
- Clermont m. (Francja) 483
- Cyganie (Europa) 438
- Cyrenajka kr. (Libia) 67, 122, 462
- Czad jez. (jego basen, okolica) 31, 33, 35, 38, 43, 50, 53, 60, 65, 66, 70, 71, 74, 77, 78, 93, 94—101, 112, 114, 116, 119—122, 140, 147—149, 163, 169, 184

- Czad rep., niezależna od sierpnia 1960 r. (Afryka Centralna) 488
- Czaman (Chaman) m. (Pakistan) 365, 380, 393
- Czamkani m. (Pakistan) 372
- Czarihari, m. na pn. od Kabulu (Afganistan) 388
- Czarnków m. (Polska) 445
- Czechosłowacja 462, 492—495
- Czerwone Morze 31
- Dabod, m. w Nubii (Egipt) 465, 469, 470
- Dadhar m. (Pakistan) 372, 380, 381, 387
- Dadżo (Tadżo) pl., mieszk. Wadaju (Rep. Czad) 120
- Dahomej (niezależne państwo od sierpnia 1960 r. — Afr. Pn.-Zach.) 121, 452, 550
- Dakar m. (Fed. Mali) 482, 488
- Dakhurst m., koło m. George, Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 280
- Damaraland kr. (Związek Pd. Afryki) 236
- Damaszek m. (Syria) 46
- Damerghu kr. (Rep. Niger) 59, 128
- Dania 490
- Dar'a m., oaza w pobliżu Sidzilmary (Maroko) 120
- Darfur (Dar-Fur) kr., wyżyna (Rep. Sudan) 53, 59, 66, 100, 101, 113, 116, 120, 135, 157, 164
- Daza pl., mieszk. pasma górskiego od Tibesti do Wadaju (Rep. Niger i Rep. Czad) 53, 131, 133, 149, 177; zob. też Tubu
- Deir el Bahari, dolina obok Doliny Królów (Egipt) 465, 472
- Delhi m. (Indie) 364
- Dendi, prow. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 41; zob. Bentija, Kukija
- Dera Ismail Khan m. (Pakistan) 366, 382
- Dialonke pl. mieszk. nad środkowym biegiem Senegalu, patrz Mande
- Digou m. (rejon jez. Czad) 119
- Dijon m. (Francja) 483
- Diula pl., mieszk. nad górnym biegiem Nigru (Zach. Sudan — Fed. Mali), patrz Mande
- Djenne m. patrz Dżenne; też Ghinea
- Djeriba m. patrz Dżeriba
- Dormaa m. patrz Wam
- Drakensberg, góry (Transwaal — Związek Pd. Afryki) 286
- Durrani pl. patańskie, koczownicy (Afganistan i Pakistan) 370
- Dyula patrz Diula
- Dżabal al-Lamma (Mauretania) 162; zob. też dzis. Capo Blanco
- Dżabal Lamtuna masyw górski 118, 140; zob. też Baffor, Adrar
- Dżabal Nafusa góry (Libia) 38
- Dżadzau m. 41; zob. też Gao
- Dżagdalik m. (Afganistan) 388
- Dżakobabad m. w Beludżystanie (Pakistan) 363, 366, 381, 387
- Dżalalabad m. (Afganistan) 366, 380, 382
- Dżamali pl. beludżskie (Pakistan) 381
- Dżamrud m. (Afganistan) 382
- Dżanżal m. (Pakistan) 381
- Dżarma (staroż. Garama) m. (Libia) 37
- Dżenne (Jenne, Jyni, Djenne, Ghinea) m. (Zach. Sudan) 35, 68, 75, 83, 84, 90, 97, 101—103, 106, 108, 113, 120, 125, 127, 130, 132, 138, 147, 158, 161, 173, 175, 178, 180, 182
- Dżerama patrz Dżarma
- Dżerawa pl., mieszk. Bauczi (Nigeria) 59, 72
- Dżeriba (Jeriba, Djeriba), m. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 40
- Dżerid prow. (Tunezja) 115
- Dżimi (też Ngigmi) m., stolica Kanem (Rep. Niger) 115, 116, 119, 163
- Dżiwani m. (Pakistan) 381
- Dżuddala pl. (Mauretania) patrz Berberowie
- Edfu (Tell Edfou), m. w pobliżu Luksoru (Egipt) 464, 465
- Egipt 527
- Egipt (Górny i Dolny oraz Nubia) 41, 45, 48, 58, 60, 67, 72, 75, 76, 91, 94—96, 99—101, 103—105, 114—118, 121, 162, 179, 319, 452, 462—473, 480, 481, 496, 497, 527, 528, 536—537
- El-Allaqui, m. w Nubii nad Nilem (Egipt) 469
- El-Faszer-el-'Obejd (Faszoda) m., okolica (Rep. Sudan) 174

- El-Hodh (Hodh) kr. (Algieria) 66, 68
Elmina m. (Ghana) 35, 36, 173
Ennedi (Baële) kr. (Rep. Czad) 77, 113
Es-Suq, n. ruin dawniej Tadmekki m. (Algieria) 41
Etiopia kr. (w pojęciu średniowiecznych autorów arabskich) 164; zob. też Abisynia
Etiopowie-Troglodyci (wg Herodota) 37, 146
Europa 17, 18, 21, 36, 48, 63, 119, 165, 192, 199, 200, 204, 207, 208, 210—212, 352, 364, 366, 397, 430, 431, 522, 528, 535, 536
Europejczycy 19, 21, 55, 101, 151, 216, 221, 225, 227, 277, 300, 306, 345, 349, 350, 387, 489, 522, 525, 526, 529, 530
Ewe pl., zamieszk. Ghanę i Togo 548—550

Fajum m., oaza (Egipt) 463, 497
Faleme rz., dopływ lewobrzeżny Senegalu 51, 63, 180
Faleme Dolne, kr. w Senegalu (Fed. Mali) 39, 63; zob. Gangaran, Bambuk
Farah m., prow. (Afganistan) 380
Faras (staroż. Pachoras), m. za 2 kataraktą Nilu, w Nubii (Rep. Sudan) 465, 467, 469, 470, 472
Fauresmith m. w Oranii (Związek Pd. Afryki) 280
— przemysł fauresmithski (kultura archeologiczna) 280
Federacja Mali (powstała 20 VII 1960 r. z połączenia autonomicznych republik Zachodniego Sudanu i Senegalu, ze stolicą w Dakarze) 173, 498
Federacja Rodezji i Niasy 480, 481, 488
Felome kr., patrz Faleme Dolne
Fennoskandia kr. (pn. część Półwyspu Skandynawskiego i Finlandii) 407
Fez m. (Maroko) 48, 122
Fezzan kr. (Libia) 37, 43, 76, 83, 94, 101, 114—116, 118, 146, 164, 169
— okolica 37
Finlandia 397, 398, 410, 412, 413
Finnmark kr. (Norwegia) 398, 408, 416, 417
Finowie 399, 401, 406, 408, 412, 416

Fish rz., Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 241
— przylądek, Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 290
Fort Sandeman m. (Pakistan) 370, 382, 387
Francja 93, 431, 462, 482, 483, 491, 551
b. Francuska Afryka Zachodnia 480
b. Francuska Gwinea 35, 71; zob. też Gwinea
b. Francuski Sudan 52, 58; zob. też Sudan Zachodni (Fed. Mali)
Francuzi 486
Freetown m. (Sierra Leone) 486
Fulbe pl. (Fed. Mali) 42, 71, 78, 81, 86, 90, 122, 125, 155, 173
Futa Dżallon, płaskowyż, kr. w Senegalu (Fed. Mali) 111

Gabes (Qabis, n. hist.) m. (Tunezja) 115, 164
Gabon (od 1960 r. niezależne państwo) 173, 452, 487
Gadiaro (Ghijaro, Ghujaro, Ghajaro) m. w Senegalu (Fed. Mali) 41
Gago kr. (n. hist. państwa Songhajów w Zach. Sudanie) 54, 69, 83, 103, 104, 130; zob. też Gao, Songhaj
Gagu pl., n. hist. (Afryka Pn.-Zach.) 129, 130
Gambia rz. (Afryka) 35, 67, 80, 82, 108, 117, 121, 160
— (od 1961 r. niezależne państwo afrykańskie) 59, 62, 89
Gandiole m. w Senegalu (Fed. Mali) 146, 166; zob. też Aulil
Gando m. (Nigeria) 98
Gangaran kr. 39; patrz Bambuk, Faleme Dolne
Ganges rz. (Indie) 381
Gao, m. w Zach. Sudanie (stolica hist. państwa Songhajów) 35, 41, 48, 54, 64, 69, 74, 76, 77, 79, 83—85, 104—106, 114, 115, 119, 126, 130, 142, 144, 146, 147, 155, 157, 158, 161, 170, 175, 177—179; zob. też Kaukau, Gogo, Gago
— też n. hist. państwa Songhajów 42, 54, 64, 82, 108, 130, 132, 137, 163, 164, 178; zob. też Songhaj

- Gaoga kr., n. hist. (Rep. Czad) 48; zob. też Wadaj
- Garama m., n. hist., patrz Dżarma
- Garamantowie, mieszk. Garamy (Libia) 37, 38, 146; zob. też Berberowie
- Gardez m. (Pakistan) 369
- m. (Afganistan) 382
- Garo-n-Bauczi m., n. hist. 109; zob. też Bauczi
- Gaw, klan Songhajów, Zach. Sudan (Rep. Mali) 140
- Gällivare okrug (Szwecja) 417, 418, 421
- Gdańsk m. (Polska) 444
- Gebir kr. patrz Gober
- Gedrozja kr., dzis. Beludżystan (Pakistan) 364
- Gem m. koło Ng'ya (Kenia) 312
- Genewa m. (Szwajcaria) 474
- Genuńczyk 155, 159
- George m. (Związek Pd. Afryki) 280
- Gerf Hussein m. w Nubii (Egipt) 469
- Ghadames m., n. hist. (Libia) 76, 101
- Ghajaro m. patrz Ghijaro
- Ghana m., n. hist., obecnie ruiny Kumbi Saleh (Mauretania) 38—40, 64, 110, 168
- najstarsze historyczne państwo w Zach. Sudanie (dzis. teren Fed. Mali), ze stolicą Ghana 35, 39—41, 52—54, 57, 58, 63, 64, 67, 68, 73, 91, 92, 94, 106, 110, 141, 166—168, 170, 182, 529
- obecnie niezależne państwo w Afryce Pn.-Zach., na obszarze tzw. Złotego Wybrzeża. Powstało w 1957 r. (z nazwy jest nawiązaniem do hist. Ghany) 173, 452, 457, 475, 486, 490, 491, 498, 501, 531
- Ghanza jez. (Afryka Pd.) 204, 205, 213, 215
- okolice 215
- Ghast kr. 41; patrz Audaghast
- Ghazni m. (Afganistan) 370, 388
- prow. 382
- Ghijaro (Ghajaro, Ghujaro) m., n. hist. 41, 133; zob. też dzis. Gadiaro
- Ghilzai, pl. patańskie (Afganistan) 364 368—370
- Ghinea m. (Zach. Sudan) 68, 75, 83, 84, 106, 120, 125, 147, 161, 175; zob. też Dżenne
- Ghujaro m. patrz Ghijaro
- Gidimaka kr. patrz Guidimaka
- Gober (Gebir, Gobir, Guber, Kubar) kr. (Nigeria) 42, 55, 69, 128, 130, 161
- Gobir kr. patrz Gober
- Gogo m. 169; patrz Gao
- Gokomore m. w Rodezji Pd. (Fed. Rodezji i Niasy) 289
- Gokurt m. (Pakistan) 380
- Gomal przetęcz (Pakistan) 365, 366, 382
- rz. (Pakistan) 382
- Gostyń m. (Polska) 443
- Górna Wolta (od sierpnia 1960 r. niezal. państwo afrykańskie) 68
- Grecja 537, 539
- Grecy 474, 539
- Grenada m. (Hiszpania) 46, 48
- Grenoble m. (Francja) 483
- Grikwaland Zachodni kr. (Związek Pd. Afryki) 280
- Groot Vaal Heuvel m. w Bushmanlandzie (Związek Pd. Afryki) 254
- Guaden (dzis. Wadan, Ouadane) m., hist. stolica Adraru mauretańskiego (Mauretania) 118, 176
- Gualata m., oaza (Zach. Sudan) 63, 65, 119, 120, 125; zob. też Walata, Iwalatan
- Guber kr. patrz Gober
- Gudźrat m. (Pakistan) 381
- Guenziga (Wenziga) pl. patrz Berberowie
- Guet N'Dar m. w Senegalu 127, 129, 157
- Guidimaka kr. w Pn.-Zach. Afryce 110, 111, 114, 139—141
- Gulbi-n-Kaba rz. (Afryka Pn.-Zach.) 55
- Gulistan kr. (Pakistan) 368, 369, 383
- Gumbaz m. (Pakistan) 381
- Gunda Kaki rz. koło Ng'ya (Kenia) 308
- Gurma, prow. w Zach. Sudanie 161
- pl. 78
- Gwadar m. (Pakistan) 381
- Gwinea (od października 1958 r. niezależne państwo afrykańskie) 36, 121, 152, 157, 171—173, 185, 487, 498
- Gwinejska Zatoka 35, 89, 101
- Hab rz. (Pakistan) 381
- Habasza, n. hist. kr. w Afryce Pn.-Wsch. 31
- Hajdarabad m. w Sindzie (Pakistan) 386
- Hajr kr. patrz Air
- Hamema pl. w Tunezji 371

- Hausa (Hausin) pl. z pogranicza Nigerii i Rep. Niger 39, 42, 58, 59, 65, 69, 70, 72, 74, 98—100, 104, 106, 110, 113, 115—117, 119, 125, 126, 128—130, 132, 134, 138, 149, 152, 155, 159, 161, 164, 169, 173, 175, 176, 179; zob. też Kontagora, Zuru
- Hausin patrz Hausa
- Hawaje wyspy 535
- Härjedalen kr. (Szwecja) 398
- Heikun (Związek Pd. Afryki) patrz Buszmeni
- Heluan m. pod Kairem (Egipt) 462
- Herat m. (Afganistan) 364, 366
- Herero, mieszk. środkowej części Afryki Pd.-Zach. (terytorium mandatowe ONZ, pod administracją Związku Pd. Afryki) 230
- Hindukusz, system górski i kr. (Afganistan) 388
- Hindusi 108, 345, 365, 546
- Hinduski Półwysep 529
- Hindustan kr. (Indie) 60, 381
- Hir patrz Air
- Hisn al-Milh m. 168; patrz Taghaza
- Hiszpania 40, 45, 101, 145, 162, 288, 428—431, 436—439
- Hoggar 230; patrz Ahaggar
- Holandia 553
- Horyń rz. (U.S.R.R.) 437
- Hoszar m. (Pakistan) 381
- Hotentoci, mieszk. Afryki Pd.-Zach. 194—196, 200, 203, 204, 209, 225, 227, 228, 231, 240, 241, 243, 262, 272, 292, 457, 546
- Iberyjski Półwysep patrz Pirenejski Półwysep
- Ibo pl. (Nigeria) 88
- Idjil sebkhe m. patrz Ygild
- Idzil kudjat patrz Ygild
- Idzil sebcha m. patrz Ygild
- Ifrigiya patrz Berberia
- Ilorin prow. (Nigeria) 59, 109, 135, 136, 162
- Imperium Rzymskie 38
- Imragen (Imraguen) pl. (Mauretania) 33, 144, 146, 149, 152
- Imraguen pl. patrz Imragen
- Inari jez. (Finlandia) 398
- Indianie (Ameryki Pd.) 24, 25
- Bororo (Brazylia) 24, 518
- z dorzecza Xingu 548, 549
- Kadiueo (Brazylia) 24, 517, 518
- Nambikwara (Brazylia) 24, 519
- Tupi-Kawahib 24
- (Ameryki Pn.) 491, 514
- Indie 364—366, 368, 370, 381, 383, 386, 393, 490, 535—537, 549
- b. Indie Brytyjskie 38^a
- Indus rz. 363—366, 380, 393
- Iran (Persja) 46, 393
- Irańska Wyżyna 368, 380, 393
- Irasni m. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 131
- Isar pustynia patrz Nisar
- Italia 116
- Iullimiden 69, 169; patrz Auelimmidzi
- Iwalatan m., oaza, n. hist. 57, 67, 71, 81, 82, 89, 92, 105, 107, 110, 111, 113, 119, 122, 129, 137, 139, 145, 160, 168, 170, 172, 174, 176, 181, 181; zob. też Walata
- Janów, m. na Lubelszczyźnie (Polska) 444
- Jasper, góry w Grikwalandzie Zach. (Związek Pd. Afryki) 280
- Jat m., oaza na pd. od Fezzanu (Libia)
- Jämtland kr. (Szwecja) 398, 421
- Jenné m. patrz Dżenne
- Jerawa pl. patrz Dżerawa
- Jeriba m. patrz Dżeriba
- Jnyanga — cywilizacja archeologiczna Pd. Rodezji 290
- Johannesburg m. (Związek Pd. Afryki) 198, 290
- Jokkmokk m. (Szwecja) 412, 415, 422
- Joruba pl. (Nigeria) 85, 87, 89, 101, 127, 136, 138, 144, 145, 149, 153, 171, 550
- Jufi kr. patrz Nupe
- Jugosławia 493
- Jugosłowianie 495
- Jukatan, półwysep w Ameryce Środkowej 535
- Jukkasjärwi, osada lapońska (wraz z okolicą), która została włączona do obszaru nowo powstałego w 1948 r., ogromnego powierzchniowo, miasta Kiruny (Szwecja) 416—418, 421
- Jyni m. patrz Dżenne

- Kabara m. pod Timbuktu (Fed. Mali) 69, 97, 105, 125, 127, 130, 132, 138, 147, 151, 158, 164
- Kabul m. (Afganistan) 364, 366, 376, 381—383, 387, 388, 393
- Kabyle pl. (Algieria) 94
- Kadiueo pl. (Brazylia) patrz Indianie
- Kafiristan kr. patrz Nuristan
- Kafrowie, mieszk. Oranii (Związek Pd. Afryki) 209, 262
- Kagoro, pl. z grupy Katab (Nigeria) 136
- Kahir kr. 42, 148; patrz Air
- Kair m. (Egipt) 48, 137, 462, 464, 465, 469, 473
- Kakamas m. (Związek Pd. Afryki) 204, 206, 207
- Kakar, pl. patańskie (Pakistan i Afganistan) 370, 394
- Kakdam pl. (Mauretania) patrz Berberowie
- Kalahari pustynia (Afryka Pd.) 213, 214, 226—229, 231, 233, 241, 279
- Kalat m. (Pakistan) 364, 381
- Kalat-i-Ghilzai m. (Afganistan) 370, 382
- Kaledon rz., dopływ Oranii (Związek Pd. Afryki) 244
- Kaliskie (Polska) 444
- Kalkuta m. (Indie) 381
- Kamerun (od stycznia 1961 r. niezależna rep. afrykańska) 452, 454
- Kampale m. (Uganda) 490
- Kandahar (Aleksandria Arachoton, n. staroż.) m. (Afganistan) 364—366, 368, 370, 373, 380, 388
- prow. 369, 380
- Kanem kr. (Rep. Czad) 37, 43, 46, 53, 59, 65, 70, 78, 80, 101, 104, 107, 114—116, 119—121, 135, 148, 164, 529
- Kanem-Bornu kr. (przez pewien okres tworzyły jeden organizm państwowy) 43, 53, 65, 70, 77, 99, 107, 114, 116, 119, 131, 163
- Kanembu, mieszk. Kanem (Rep. Czad) 99
- Kano kr. (Nigeria) 42, 55, 59, 69, 70, 74, 93, 98, 99, 105, 116, 117, 119, 128, 130, 132, 162
- Kanuri, mieszk. oaz Kawar (Rep. Niger) 58, 101, 133, 147, 173
- Kanyango, klan pl. Luo (Kenia) 339
- Karaczi m. (Pakistan) 366, 381, 386
- Karasjok m., okręg w Finnemmarku (Norwegia) 412, 415, 417
- Karesuando m., okręg (Szwecja) 412, 416, 420, 421
- Karpaty góry 492, 493
- Karoo, wyżyna (Związek Pd. Afryki) 248, 262
- Kartagińczycy 115
- Kasai rz. (Rep. Kongo — Leopoldville) 475
- Kaszmir kr. (Indie) 364
- Kaszmur m. w Pasztunistanie (Pakistan) 363
- Kaszubi (Polska) 437
- Kaszuby kr. (Polska) 434
- Katab, mieszk. Nigerii 89, 93, 130, 136
- Katanga kr. (Rep. Kongo — Leopoldville) 476
- Katsena kr. (Nigeria) 42, 59, 65, 75, 76, 105, 116, 122
- Kaukau m., stolica państwa Songhajów (Zach. Sudan) 35, 41, 43, 54, 64, 69, 74, 142, 147, 169, 170, 175, 177; zob. też Gao
- Kaukaz 377
- Kavirondo kr. (Kenia) 308, 339
- Południowe 312, 315
- Kawango pl. (Kenia) patrz Bantu
- Kawar (Kuwar) oazy (Rep. Niger) 37, 38, 43, 104, 112, 114, 119, 123, 133, 147, 164, 169
- Kel-Ulli, pl. tuareskie z okolic Timbuktu, patrz Berberowie
- Kenia 286, 288, 299, 306, 307, 452, 490, 500
- Khajber (Khyber Pass), przełęcz (Pakistan) 365, 366, 380, 381, 396
- Khoïn (Khoisan), grupa pl., patrz Buszmeni
- Khuzdar m. (Pakistan) 381
- Khyber Pass patrz Khajber
- Kiffa m. (Mauretania) 41
- Kijanj Veld, wyżyna (Związek Pd. Afryki) 258
- Kikuyu pl. (Kenia) 490
- Kila Nawab Dżogizai m. (Pakistan) 368
- Kilimandżaro góra (Afryka Pd.-Wsch.) 210

- Kimberley m. w Grikwalandzie Zach. (Związek Pd. Afryki) 288
- Kindige, pl. buszmeńskie w okolicy Wielkich Jezior (Afryka) 210; patrz Khoin
- Kipsingi pl. (Kenia) 300, 490
- Kiruna m., okręg górniczy w Laponii (Szwecja) 418
- Kita, prow. w Zach. Sudanie (Fed. Mali) 68, 130, 155, 166, 173, 183
- Kochinchina 162
- Kodjak przełęcz patrz Kodżak
- Kodżak (Kodjak) przełęcz (Pakistan) 365, 366, 380
- Kohat m. (Pakistan) 366, 382, 387
- Koh-i-Baba góry (Afganistan) 369, 381, 388
- Kola półwysep (ZSRR) 397—399
- Kolonia Kap (Kolonia Cap) patrz Kraj Przylądkowy
- Kolpur m. (Pakistan) 367, 380
- Kom el-Dikka, fort napoleoński w Aleksandrii (Egipt) 468
- Konakry m. (Gwinea) 463
- Kong m. (Wybrzeże Kości Słoniowej) 35, 90
- Kongijczycy 474, 475, 478, 522, 524, 525
- Kongo (państwo hist.) 522, 523—525
- Kongo — Brazzaville (b. Kongo Francuskie) 521
- Kongo — Leopoldville (b. Kongo Belgijskie) 87, 452, 474—479, 480, 488, 498, 521—525
- Konińskie (Polska) 443
- Konstantynopol m. 48, 470
- Kontagora, mieszk. Nigerii 59; zob. też Hausa
- Kordofan kr. (Rep. Sudan) 66
- Korongoy, klan Songhajów 147
- Koro Toro, m. nad rz. Bahr el-Ghazal (Rep. Czad) 100
- Koszalińskie (Polska) 443
- Koszary, wieś w Limanowskim (Polska) 433
- Kraina Wielkich Jezior (Afryka) 197, 200, 201, 204, 240, 294
- Kraj Czarnych patrz Bilad as-Sudan
- Kraj Przylądkowy (Capland, Kolonia Kap) kr. (Związek Pd. Afryki) 195, 209, 227, 241, 262, 279, 286, 288
- Kraj Złotego Piasku patrz Bilad at-tibr; zob. też Bambuk
- Kraje Wspólnoty Francuskiej 482
- Kraków m. (Polska) 426, 429, 462
- Kreda pl. (Rep. Czad) 53, 131, 133, 135
- Krotoszyn m. (Polska) 444
- Ksosa pl. (Związek Pd. Afryki) patrz Bantu
- Kubar patrz Gober
- Kugha m. w hist. Ghanie (dzis. Zach. Sudan) 166
- Kuka (Kukaua) m., dawna stolica Bornu (Nigeria) 70, 74, 76, 85, 116, 119, 120, 128, 144, 163
- Kukija m. na wyspie Bentija, stol. średniow. państwa Songhajów (Fed. Mali) 41; patrz Bentija
- Kuku m. 74, 126, patrz Kaukau; zob. też Gao
- Kuku-Kuku, szczep. w Nowej Gwinei 463
- Kulad, m. w Kanem (Rep. Czad) 119
- Kumbi Saleh patrz Ghana m.
- Kunene rz. (Afryka Pd.) 210
- Kurpie, mieszk. Kurpiowszczyzny (Polska) 448
- Kurpiowszczyzna (Polska) 434, 439, 447
- Kuszycki, mieszk. okolic Wielkich Jezior 210
- Kuwar patrz Kawar oazy
- Kuwwar patrz Kawar oazy
- Kwa, grupa pl. (Nigeria) 61
- Kwadża Amran góry (Pakistan) 380
- Kwetta (Quetta, Szal-Kot) m. (Pakistan) 364—366, 368—370, 372, 374, 375, 379—381, 386, 387, 389, 391, 393
- Lagos m. (Nigeria) 117
- Lahore, m. w Pendżabie (Pakistan) 366, 381, 386
- Lahri, pl. beludżskie (Pakistan) 381
- Lainiovuoma, m. w okr. Karesuando (Szwecja) 420, 421
- Lak, przełęcz (Pakistan) 381
- Lamta pl. (Algieria) patrz Berberowie
- Lamtuna pl. (Mauretania) patrz Berberowie
- Landi Kotal m. (Afganistan) 382
- Langwedocja kr. hist. (Francja) 551
- Laponia (Lappmark, Lappland) kr. (Fin-

- landia i Szwecja) 401, 407, 408, 414, 419
 Lapończycy 397—424
 Lappland kr. patrz Laponia
 Lappmark kr. patrz Laponia
 Lemta (Lamta) pl. patrz Berberowie
 Leningrad m. (ZSRR) 479, 481
 Leopoldville m. (Rep. Kongo) 474, 488
 Leptis Magna, m. staroż. w Trypolitanii (Libia) 37
 Liberia 452, 480
 Libijczycy 128
 Libijska pustynia (część egipska) 463
 Libtako m. (Górna Wolta) 78, 79, 96
 Lille m. (Francja) 483
 Limanowskie (Polska) 433
 Limpopo rz. (Afryka Pd.-Wsch.) 241, 290
 Liptako patrz Libtako
 Lodea prow. (Mauretania) 145
 Lodowaty Ocean 397, 404, 406, 410, 416
 Logone m. (okolica jez. Czad) 82, 157, 162
 Lohani pl. (Afganistan) 386, 387, 392
 Londyn m. (Anglia) 60, 491
 Lokshoek Farm (Kromeeleboog Sprint) m. (Związek Afryki Pd.) 280
 Lora-Piszin rz. (Pakistan i Afganistan) 370
 Louangwa m. (Rodezja Pn.) 289
 Lubelskie (Polska) 444
 Lublin m. (Polska) 463
 Lulua pl. (Rep. Kongo, w prow. Lulua) 474, 475, 477
 Luluabourg, m. w Kassai (Rep. Kongo) 474, 475, 478
 Luo, pl. nilockie (Kenia) 299, 300—362, 490
 Luxor m. (Egipt) 463
 Lyon (Lion) m. (Francja) 483
 Łotysze 82, 181
 Łódzkie woj. (Polska) 444
 Łódź m. (Polska) 446, 462
 Macedończycy 539
 Macz m. (Pakistan) 380
 Madagaskar wyspa (Rep. Malgaska) 480
 Maddasa pl. (Sudan Zach.) patrz Berberowie; zob. też Sanhadża
 — m. 69
 Madera wyspa 162, 163
 Madryt m. (Hiszpania) 428, 430
 Maghreb kr. (Algieria, Maroko, Tunezja) 38, 45, 101, 106, 140, 160, 162, 167, 168
 Magzi, pl. beludżskie (Pakistan) 381
 Makran kr. (Iran i Pakistan — wybrzeże) 364, 365, 381
 Malaje kr. 290, 291
 Malgasje, mieszk. Madagaskaru (Rep. Malgaska) 462
 Mali (Mallel, Melel, Melli), n. hist. państwa w Zach. Sudanie (nad górnym Nigrem) 35, 40—43, 47, 48, 51, 53, 54, 63, 68, 71, 72, 79, 87, 89, 91, 95—97, 100—103, 105, 107—110, 114, 125, 127—129, 131—138, 140, 143, 146, 151, 159, 161, 168, 170, 171, 175, 176, 183—185, 529; też Mallel
 — państwo współczesne; patrz Federacja Mali
 — (Mallal, Malli, Mallil) m., stolica hist. państwa Mali 40, 48, 54, 57, 58, 67, 73, 75, 81—85, 87, 89, 92, 111, 113, 127, 134, 138, 142, 148, 154, 160, 168, 170, 172, 174, 177; patrz Ghinea; zob. też Niani (n. obecna)
 Malinke pl. (Zach. Sudan); patrz Mande
 Mallal m. 40, 54, 127, 146, 175; patrz Mali m.
 Mallel, m., państwo 54, 146, 148, 175; patrz Mali m.
 Malli m. 54, 127; patrz Mali m.
 Mallil m. 40; patrz Mali m.
 Mandara m. w Bornu (Nigeria) 70, 115, 164
 Mande (Mel), grupa pl. w Zach. Sudanie (nad rz. Gambią, Senegalem i górnym Nigrem) 34, 39—42, 51, 66, 68, 78, 80, 82, 86—88, 92, 94, 97, 99, 100, 103, 108—111, 124, 127, 129, 131, 134—136, 147, 149, 158, 166, 171, 176, 180
 — Bambara 71, 78, 82, 90, 97, 136, 153, 156, 164, 166, 171, 173, 176, 182, 183
 — Bozo 68, 93, 97, 106, 111, 142, 147, 155, 183
 — Dialonke 147, 149
 — Diula (Dyula) 35
 — Malinke 40, 58, 71, 88, 100, 134, 136, 138, 146, 157, 166
 — Mandingo (Mandeng, Mandi, Man-

- ding, Mane, Maneng, Mani, Melli, Mellit) 34, 41, 67, 82, 90, 101, 106, 127, 132, 134, 136, 143, 156—158, 171, 173, 180, 182, 183
- Mande Soninke 39
- Susu 86
- Mandingo pl. patrz Mande
- Mapungubwe m. (Pd. Rodezja) 291
- Marama pl. patrz Bantu
- Mari, pl. beludżskie (Pakistan) 381
- Marokańczycy 47, 48, 74
- Maroko 33, 37, 38, 40, 41, 48, 50, 74, 91, 93, 96, 101, 109, 117, 121, 122, 133, 136, 145, 150, 155, 156, 163, 167, 168, 171, 172, 176, 183, 184, 452, 480, 481
- Marsa Matrouh m. (Egipt) 463
- Marunowo, pow. Czarnków (Polska) 445
- Masa (Ma-ssa) m. (Nigeria) 164
- Masena, kr. zamieszкана przez Mande (Zach. Sudan) 78
- Masina patrz Masena
- Ma-ssa patrz Masa
- Massajowie pl. (Kenia) 300, 310, 322
- Uashin Gishu 310
- Massufa pl. patrz Berberowie
- Massufijczycy 125, 174; zob. też Massufa
- Mastung m. (Pakistan) 381
- Matun m. (Afganistan) 382
- Mauretania 33, 36, 38, 40, 41, 46, 47, 50, 52, 54, 58, 59, 74, 75, 80, 84, 91—93, 95, 110, 112, 118, 120, 124, 125, 133, 134, 139—141, 144, 145, 148, 150—152, 158, 159, 166, 167, 176, 177, 182
- Mauretańczycy 141
- Maurowie 39, 105, 114, 123, 141, 148, 158, 168, 185
- Brakna 148, 150
- Mazowiecka ziemia patrz Mazowsze
- Mazowsze (Polska) 445—449
- Mekka m. (Arabia) 48
- Meksyk 439, 535
- Mel pl. patrz Mande
- Melel kr. 54, 175; patrz Mali
- Melli kr. 54, 125; patrz Mali
- Mellit pl. 40; patrz Mandingo
- Melly kr. 168; patrz Mali
- Merie, m. nad Nilem w Nubii (Egipt) 469
- Meroe, państwo hist. 527, 528
- Meszhed m. Iran 364, 366
- Mima m. (Zach. Sudan) 134, 142
- Mirpur Bibiwari m. (Pakistan) 382
- Mohamad, pl. patańskie (Afganistan) 382
- Mombasa m. (Kenia) 307
- Mongołowie 539
- Montpellier m. (Francja) 483
- Moshi m. (Tanganika) 489
- Moskwa (ZSRR) 479
- Mossel Bay m. i zatoka (Związek Pd. Afryki) 280
- Mossi kr. (Górna Wolta) 42
- Mozambik 196, 279, 290, 452, 480
- Mpika m. (Rodezja Pn.) 289
- Muli m. patrz Muri (n. obecna)
- Multan m. (Pakistan) 366, 386, 389
- Mumbwe grota (Rodezja Pn.) 289
- Muri (Muli), m. w pobliżu Niamey nad Nigrem (Rep. Niger) 42
- Murzuk m. (Libia) 116
- Murzyni 500, 527, 546—550
- Musgu kr. (Nigeria) 161; zob. też Bornu
- Nachikoufou, grota niedaleko Mpika (Rodezja Pn.) 289
- Nadrenia kr. (Niemiecka Republika Federalna) 551
- Nafana (Ghana) 35
- Naga pl. (Libia) 548, 549
- Nairobi m. (Kenia) 490
- Nakuru m. (Kenia) 307
- Namaqua pl. (Afryka Pd.-Zach.) 230
- Namib pustynia (Afryka Pd.-Zach.) 233
- Nancy m. (Francja) 483
- Nandi pl. (Kenia) 299, 300, 318, 322
- Nani m. (Pakistan) 380
- Naron, pl. buszmeńskie z okolic jez. Ghanza (Afryka Pd.) 204, 205, 213—215
- Narwik m. (Norwegia) 418
- Natal kr. (Związek Pd. Afryki) 262
- Navarra prow. (Hiszpania) 436
- Nawabszach okręg (Pakistan) 383
- Nazirabad okręg w Beludżystanie (Pakistan) 387
- Nej m. w Kanem (Rep. Czad) 115, 116, 163
- Nemadi pl. (Mauretania) 50, 139, 140, 148
- Nepe kr. (Rep. Niger) 59
- New-York m. (USA) 474
- Ngami jez. (Beczuana — prot. bryt.) 230
- Ngégimi m. 119; patrz Ngigmi
- Ngigmi (Ngégimi) m., stolica Kanem

- (Rep. Niger) 59, 99, 115, 116, 119, 163;
zob. też Dżimi
- Ngi'ya m. (Kenia) 308, 321
- Ngumi pl. (Rodezja) 290
- Niamej (też Niamey) m. (Rep. Niger) 42, 43
- Niani (Nyami, Nyéni) m. 40, 48, 84;
zob. też Mali m.
- Niekern — cywilizacja archeologiczna
Pd. Rodezji 290
- Niemcy kr. 480
- Niemcy 198, 426, 462
- Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD) 553
- Niemiecka Republika Federalna (NRF) 491, 500
- Niger rz. 31, 33, 35, 39—43, 50, 53, 54, 58, 59, 64—66, 68, 69, 71, 74, 81, 83, 87, 92—94, 96—98, 100, 101, 104—108, 111, 115, 121, 124—126, 130, 131, 135, 136, 142, 143, 147, 149, 155, 157, 158, 161, 163, 164, 166, 168, 169, 172, 173, 175, 177, 179, 184, 528
- (niezależna republika od 1961 r.) 140
- Nigeria (republika niezal. od 1961 r.) 33, 59, 452, 480, 490, 497
- Nigryci pl. (ok. 1500 r. p.n.e. stworzyli cywilizację nad środkowym Nigrem) 66
- Nil rz. (delta) 31—33, 35, 72, 147, 463, 465, 469, 470, 526—528
- Niloci, grupa pl. (Afryka Środkowa) 299—301, 310
- Nimba góry (Gwinea) 35
- Nioro m. koło Walaty (Zach. Sudan) 105, 106, 108, 110, 112, 113, 115, 119
- Nisar (Isar) pustynia (Mauretania) 141, 145, 151
- Norrbotten kr. (Szwecja) 398, 407—409, 420, 421
- Norwegia 397—399, 404, 406, 408, 410, 413, 415, 419
- Norwegowie 412
- Norweskie Morze 397
- Nouakchott m. w Senegalu (Fed. Mali) 146
- Nowa Gwinea wyspa (Archipelag Malajski) 463, 549
- Nowogród W. (ZSRR) 406
- Nowshera Kalan m. (Pakistan) 366
- Nowy Świat patrz Ameryka
- Nsalou m. (Rodezja Pn.) 289
- Nuba kr. 31; patrz Nubia
- Nubia kr. (Rep. Sudan i Egipt) 33, 75, 76, 100, 116, 120—122, 164
- Nubijczycy 100
- Nuerowie, mieszk. kr. Bahr al-Ghazal (Rep. Sudan) 66, 303, 512
- Nufi patrz Nupe
- Numidia kr. (na północnej Saharze) 120, 165
- Nupawa pl. (Nigeria) 142
- Nupe kr. (Nigeria) 42, 89, 128, 136, 149, 153, 156
- Nuristan (Kafiristan) kr. (Afganistan) 388
- Nuvarakalaviya m. (Cejlon) 551
- Nyani m. patrz Niani
- Nyanza prow. (Kenia) 308, 490
- Nyarongo m. (Rodezja Pd.) 289
- Nyéni m. patrz Niani
- Oakhurst m. (Związek Pd. Afryki) 286, 288, 289
- Obrzycko, pow. Szamotuły (Polska) 445
- Ocean Atlantycki 33, 36, 67, 167, 241, 522
- Indyjski 280, 286, 291
- Lodowaty 397, 404, 406, 410, 416
- Oceania 26, 540, 541
- Offaran (Ufaran) m. na Saharze (Maroko) 167; zob. też Wadi Nun
- Okavango jez., zlewisko (Beczuana) 216
- Orakzai, pl. patańskie (Afganistan) 382
- Orania, kraj wchodzący w skład Związku Pd. Afryki 227, 228, 244, 262, 281, 286, 288, 289
- rz. 241, 244, 250, 254, 290
- Oslo m. (Norwegia) 401
- Ostrów Wlkp. (Polska) 443
- Ouadane m. (Adrar, Mauretania) 33, 118, 141, 168; patrz Ouaden, Guaden, Wadan
- Oualete patrz Walata
- Ouargla patrz Wargla
- Ouassoulo, m. w pobliżu Bure, Kraj Złotego Piasku (Zach. Sudan) 111
- Oulasso m. koło Jenné (Zach. Sudan) 103
- Pachoras m., n. staroż. (Egipt) 465, 470, 472; zob. też Faras (n. obecna)
- Pagnian góry (Afganistan) 364
- Pajwar przełęcz (Afganistan) 382

- Pajwarkotal m. (Afganistan) 382
 Pakistan 60, 363, 365, 366, 368—371, 380—384, 386—388, 393
 Paktia prow. (Afganistan) 382
 Palermo m. (Włochy) 46
 Palestyna 112
 Palmyra m. (Egipt) 464
 Pamir kr. (część pd. w Afganistanie, wsch. w Chinach, większość w ZSRR) 388
 Pandżur m. (Pakistan) 381
 Panhalonga — cywilizacja archeologiczna Pd. Rodezji 290
 Papuasi (Nowa Gwinea) 548, 549
 Paraczinar m. (Pakistan) 382
 Paryż m. 26, 49, 194, 452, 483, 485, 500, 504
 Pasni m. (Pakistan) 381
 Pasztunistan kr. (Pakistan) 363, 364, 393
 Pasztunowie patrz Patanie
 Pat pustynia (Pakistan) 381
 Patanie, mieszk. Afganistanu i Pakistanu 364—366, 368—370, 376, 377, 380, 381, 383, 393
 Pedi pl. patrz Bantu
 Pendżab kr. (Pakistan) 363, 366, 381, 382, 386
 Persja 123, 364, 365, 377, 537; zob. też Iran
 Perska zatoka 118
 Peru 491, 535—537
 Peshawar m. 394; patrz Peszawar
 Peszawar m. (Pakistan) 366, 370, 372, 380, 382, 387
 Petsamo okręg (Finlandia) 407
 Pigmeje (Afryka Środkowa) 201—204, 210, 457
 Pireneje góry 552
 Pirenejski (Iberyjski) Półwysep 428—431, 436, 437
 Płock m. (Polska) 445
 Podlasie kr. (Polska) 449
 Podor m., n. obecna dawnego Takruru (Zach. Sudan) 39, 108, 160
 Poitiers m. (Francja) 483
 Polacy 442, 452, 505
 Polesie kr. (ZSRR) 426, 428, 431, 435, 437
 Poleszucy (ZSRR) 437
 Polinezja 86, 540
 Polinezyjczycy 462
 Polska 17, 18, 22, 177, 209, 435—438, 442, 445, 446, 462—474, 477, 478, 493, 521, 528
 Pomory (Pomorcy), mieszk. terenów nadbałtyckich RFSRR 397, 408
 Pomorze kr. (Polska) 444
 Pondoland k. w Kraju Przylądkowym (Związek Pd. Afryki) 286
 Port Francqui m. (Rep. Kongo — Leopoldville) 474—477
 Portugalczycy 35, 51, 58, 100, 101, 117, 162, 163, 171, 428, 430, 431, 522
 Portugalia 100, 185, 428, 430, 431, 522
 Poznań m. (Polska) 425, 429, 433—435, 437, 442—444, 463
 Prabuszmeni patrz Buszmeni
 Praga (Prah) m. (Czechosłowacja) 462, 463, 494
 Przylądek Dobrej Nadziei 238, 241, 242 — Zielony patrz Zielony Przylądek
 Pul Eliya m. (Cejlon) 531—539
 Puszcza Zielona, region na Kurpiowszczyźnie (Polska) 447, 448
 Qabis m. 164; patrz Gabes
 Qastilija m. 136; patrz Tuzer
 Qila Saifullach m. w okręgu Zhob (Pakistan) 383
 Quarte m. w Nubii (Egipt) 469
 Quetta m. patrz Kwetta
 Quri Mansa m. (Zach. Sudan) 134, 138
 Raisani, pl. beludżskie (Pakistan) 381
 Ramba m. (Kenia) 322
 Rawalpindi m. (Pakistan) 364, 381, 386
 Registan kr. (Afganistan) 364
 Rennes m. (Francja) 483
 Rio Grande rz. (Meksyk) 535
 Rio-Nenez rz. (Pn.-Zach. Afryka) 111
 Riverview Estates, pod Johannesburgiem (Związek Pd. Afryki) 290
 Rkis płaskowyż (Mauretania) 41
 Rodezja (Fed. Rodezji i Niasy) 290, 291, 452, 480
 — Pd. 227, 279, 280, 289, 290, 500.
 — Pn. 278, 279, 289, 500
 Rodos wyspa (Grecja) 116, 466
 Rodżan-Dżamali m. (Pakistan) 387
 Rohri m. (Pakistan) 364
 Rosja patrz Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

- Ruanda (państwo w Afryce Środkowej) 452
- Rumunia 179, 462, 495
- Rybacki Półwysep (drugorzędny półwyspu Kola) 398
- Rzeszów m. (Polska) 444
- Rzym m. (Włochy) 377, 468, 488, 551
- Rzymianie (jako narodowość, n. hist.) 37, 539
- Sadikabad m. (Pakistan) 372
- Safed-Koh m. patrz Sefid-Koh
- Saghawa patrz Saghwa
- Saghwa pl., odgałęzienie ludu Zaghawa (Rep. Sudan) 65, 74, 135, 159
- Sahara 41, 45, 46, 50, 54, 57, 59, 62, 63, 66, 72—77, 80, 83, 84, 101, 104, 105, 107, 112, 118, 120, 124, 125, 133, 134, 136, 142, 146, 148, 150, 158, 159, 160, 161, 163, 165, 169, 172, 175—178, 500, 527
- Sahel, kr. na pograniczu saharyjsko-sudańskim 66, 76, 106
- Sai (Say) m. (Rep. Niger) 59, 98, 113, 157
- Saj m. (Nigeria) 59, 81
- Sakkar m. (Pakistan) 364, 366
- Salum rz., m. (Senegal) 62
- Sama kr. 41; patrz Samaqanda
- Samaqanda (Samaquanda) m., kr. (Zach. Sudan) 41, 155, 156
- Samojedzi (Półwysep Skandynawski) 399
- Sanhadija 41; patrz Zenaga
- Sanhadża 41, 141; patrz Zenaga
- Sankarani rz. (Afryka Pn.-Zach.) 54
- Sansánda (Sansanding) m. (Zach. Sudan) 97
- Santsar m. (Pakistan) 381
- Sarakolle pl. 39; patrz Soninke
- Sariabad, m. w pobliżu Kwetty (Pakistan) 393
- Sarmaci 377
- Sawmills m. (Rodezja Pd.) 289
- Say m. patrz Sai
- Sebua m. w Nubii (Egipt) 469
- Sefid-Koh m. (Pakistan) 370, 372
— góry (Afganistan) 382
- Sego m. (Zach. Sudan) 90, 97
- Semici 527
- Senegal rz. 31, 33, 35, 39, 41, 50, 66, 67, 71, 82, 92, 100, 103, 105, 106, 108, 111, 112, 114, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 134, 142, 143, 146, 149, 158, 160, 165, 166, 168, 180, 185
— (rep. autonomiczna. Od 1961 r. wraz z Zach. Sudanem utworzyły Federację Mali) 36, 38, 39, 59, 62, 72, 73, 83, 89, 92, 96—99, 103, 105, 111, 113, 120, 121, 131, 133, 140, 145, 146, 149, 152, 153, 160, 175, 452
- Senegalczycy 82, 149
- Senegambia kr. 66, 101, 108, 111, 115, 173, 181, 183
- Senu pl. (Zach. Sudan) 454
- Senufo pl. (Górna Wolta) 35, 68, 87, 183
- Sererowie pl. (pogranicze Senegalu i Zach. Sudanu) 39, 59, 62, 67, 127, 146, 149
- Sersou m., okolica (Algeria) 93
- Seszele, wyspy na Oceanie Indyjskim (kol. bryt.) 321
- Shikarpur m. patrz Szikarpur
- Siaya m. (Kenia) 322
- Sibi m. (Pakistan) 365, 372, 380, 381, 387, 389
- Sidi Barrany (Egipt) 462, 463
- Sidzilmasa m. (Maroko) 38, 48, 73, 76, 101, 102, 106, 120, 121, 141, 145, 165, 167, 168
- Siedlce m. (Polska) 426
- Sierra Leone 71, 173, 486
- Silla m. (państwo hist. nad Senegalem) 39, 62, 96, 127, 129, 131, 133, 142, 146
- Sind kr. (Pakistan) 363—366, 372, 375, 380, 381, 383—386
- Sinder m. (Afryka Pn.-Zach.) 59, 81
- Siwah oaza (Egipt) 362, 363
- Skandynawia 402, 404, 408
- Skandynawski Półwysep 397, 399, 406, 410, 412
- Skandynawskie Góry 398, 408
- Skildergat, grota na przylądku Fish (Związek Pd. Afryki) 290
- Skoltowie, pl. lapońskie zamieszk. na Półwyspie Rybackim 398
- Slemankhil, pl. patańskie (Pakistan) 370, 372, 383
- Słapanowo, pow. Szamotuły (Polska) 445
- Słowianie Wschodni (Europa) 377
- Smithfield m. w Oranii (Związek Pd. Afryki)

- Smithfield, przemysł smithfieldzki (kultura archeologiczna) 207, 211, 279—281, 283, 284, 286, 291, 292, 294
- Smokowiec m. (Czechosłowacja) 492—494
- Sokna (n. hist. Waddan) oaza (Libia) 115
- Sokołowo Budzyńskie, pow. Czarnków (Polska) 445
- Sokoto m. (Nigeria) 59, 70, 82, 98, 99, 105, 113, 115, 117
- Sollum (Solloum) m. (Egipt) 462, 463
- Somali 452
- Somani pl. (Nigeria) 142, 147
- Songhaj (państwo średniowieczne ze stolicą Gao) 41, 42, 48, 54, 64, 69, 74, 83, 108, 114, 119, 126, 128, 130, 137, 142, 157, 161, 169, 176, 181, 529; patrz Gao
- Songhajowie 39, 44, 72, 74, 80, 82, 85, 92, 97—99, 101, 125, 132, 138, 147, 177—179; patrz Sorko
- Soninke pl. 39, 40; patrz Sarakolle; zob. też Mande
- Sorko, należą do pl. Songhajów 142, 143
- Soso pl. w dorzeczu rz. Gambii 67
- Spenzand m., kr. (Afganistan) 380
- Spin Baldak m., prow. (Afganistan) 380, 392
- Stany Zjednoczone A.P. 491, 500, 504, 552
- Stary Świat 19, 60, 91; patrz Europa
- S. Thome patrz Wyspa św. Tomasza
- Still Bay zatoka (Związek Pd. Afryki)
- przemysł stillbajeński (kultura archeologiczna) 278, 286, 289
- Stormberg m. i góry w Kraju Przylądkowym (Związek Pd. Afryki) 248, 254, 262
- Strandlooperzy (czyli „ludzie śmietnisk”), grupa ludzka kultury archeologicznej Afryki Pd. 242, 287
- Strasbourg m. (Francja) 483, 551
- Suazi, bryt. protekt. 544
- Sudan, kr. geogr. w Afryce na pd. od Sahary 300, 301, 306, 307
- rep. (na pd. od Egiptu, w środkowo-wschodniej Afryce; od 1 I 1956 r. niezależna republika) 53, 59, 66, 75, 100, 101, 113, 116, 119, 120, 135, 157, 164, 174, 464—467, 469—473, 481
- Zachodni (republika autonomiczna Od 1960 r. z Senegalem utworzyła niezależne państwo — Federację Mali) 33, 34, 36, 38—40, 42, 44—49, 52, 53, 56, 58, 59, 62, 63, 67, 71—77, 79—89, 94—98, 100, 102—115, 118—122, 127—138, 142—144, 147—149, 151, 153—161, 163, 166—185, 480, 528
- b. Sudan Francuski patrz Sudan Zachodni
- Sudańczycy 78, 83, 120, 133, 139, 143, 178, 184
- Suenjel okręg (Finlandia) 407
- Sukkur m. 394; patrz Sakkar
- Sulejmana Góry (Pakistan) 365, 369, 370, 380, 382, 388
- Sulejman—Khil, mieszk. Gór Sulejmana (Pakistan) 370, 382
- es-Suq (n. ruin m.) 41; patrz Tadmekka
- Surab m. (Pakistan) 381
- Sus m. (Maroko) 38, 117
- Sus al-aqsa m. pod Samaqandą (Maroko) 155, 156, 183
- Susu, z pl. Mande (Zach. Sudan) 86
- Syberia (ZSRR) 179
- Sycylia (Włochy) 46, 117, 162
- Syjam 535
- Syria 46
- Szah Maksud góry (Afganistan) 388
- Szal-Kot m. 364; patrz Kwetta
- Szama, kr., pl. na pn. wsch. od Gao (Rep. Czad) 146, 149, 151; patrz Zaghawa — Teda — Daza
- Szamotuły m. (Polska) 463
- Szari rz. (Rep. Środkowej Afryki, dawn. teryt. Ubangi — Szari) 93, 104, 143
- Szczecin m. (Polska) 463
- Szellal m. powyżej Assuanu, w Nubii (Egipt) 469
- Szikarpur (Shikarpur) m. (Pakistan) 364, 366, 380, 381, 395
- Szikhan m. pod Kwettą (Pakistan) 375
- Sztokholm m. (Szwecja) 402
- Szua pl. 78; patrz Arabowie
- Szwajcaria 551
- Szwecja 397—399, 402, 406—413, 415, 416, 418, 419, 423
- Szwedzi 402, 412, 415, 475
- Śródziemne Morze 36, 67, 72, 96, 100, 116, 430, 464, 527
- Św. Katarzyny góra 445

- Tadmekka m., dzis. ruiny es-Suq (na pn. wsch. od Gao) 41, 42, 64, 76—79, 107, 126, 134, 169, 175, 177
— kr. 54, 55
Tadmekket m. 41, 69; patrz Tadmekka
Tadżo pl. (n. hist.), patrz Dadżo
Tafilelt kr., oaza (Maroko) 101, 102, 167, 180
Tagant m., kr. (Mauretania) 92, 118
Taghara m. 167; patrz Taghaza
Taghaza, (n. hist.: Hisn al-Milh oraz Tatental), m. w Zach. Sudanie (nad granicą algiorską) 59, 120, 133, 148, 167—169
Taghaza Ackhalla m. 167; patrz Taghaza
Tagidda n-Tessu (Taguidda-n'Tessou, Teguidda n'Tesemit) m. (Rep. Niger) 42, 169
Taherta m. (Algieria) 38
Takadda (Takedda, Tegidda), m., hist. królestwo sudańskie na zach. od Air (Zach. Sudan), dzis. ruiny w Azelick m. 42, 48, 64, 74, 126, 131, 148, 155, 158, 175, 177, 178
Takedda m. patrz Takadda
Takrur m., państwo (Zach. Sudan) 39, 41, 42, 62, 67, 83, 84, 86, 96, 129, 131, 133, 140, 142, 146, 158, 160, 161, 166, 167, 177; patrz Podor m.
— pl. 39; patrz Tukulor, Tucuroès
Tallensi pl. (Górna Wolta) 303, 333, 511, 512
Tamanrasset m. (Rep. Niger) 169
Tambucutu m. 168; patrz Timbuktu
Tamourt en Naaj 92; patrz Tamurt en-Na'az
Tamurt en-Na'az dolina (Mauretania) 92, 118
Tanganika jez. 66
— teryt. powiernicze bryt. 306, 452, 480, 489, 490
Tangaza m. patrz Taghaza
Tao m. (Libia) 78
Taqa m., prow. (Zach. Sudan) 41, 110
Tararzas (Tarazas) m., czyli stara Taghaza, w pobliżu starej Sidżilmasy 167; patrz Taghaza
Tatental m. 167; patrz Taghaza
Tatta m. (Pakistan) 366, 386
Tawat oazy patrz Tuat
Tazukaght pl. (Mauretania) patrz Berberowie
Teda, mieszk. kr. Tibesti (Rep. Niger i Czad) 37, 58, 64, 75, 78, 112, 113, 124, 131, 133, 135, 137, 146, 148—150, 176, 177
Teda—Daza 43, 50, 77, 80, 113; patrz Tubu
Teda—Daza—Zaghawa, mieszk. Tibesti i Ennedi (Rep. Niger, Czad i Sudan) 83
Tegaza m. 167; patrz Taghaza
Tegidda m. 42; patrz Takadda
Teguidda n'Tesemit m. patrz Tagidda n-Tessu
Tell Atrib (Athribic) m. (Egipt) 464—466, 471, 473
Tell Edfou m. (Egipt); patrz Edfu
Temne pl. (Sierra Leone) 71
Tenda pl. (Gwinea) 71
Terga pl. 184; patrz Berberowie
Tessaua m. (Zach. Sudan) 81, 113
Thal m. (Pakistan) 382
Tharra m. (Pakistan) 381
Tibesti m., kr. (Rep. Niger na pograniczu z Libią) 37, 59, 75, 77, 78, 93, 96, 104, 112, 113, 115, 124, 131, 133, 135, 146, 150
Tichitt (Tiszit) m. (Zach. Sudan) 33, 168, 170
Tikopia wyspa i pl. (Oceania) 539—543
Timbuktu (Tambucutu, Tombutto) m. (Zach. Sudan) 35, 48, 54, 59, 64, 68, 76, 79, 93, 97, 99, 103, 106, 115, 124, 125, 127, 128, 131, 134, 135, 138, 141, 142, 144, 147, 151, 155, 158, 161, 164, 167, 169, 170—173, 177—180
Timé m. (Gwinea) 90, 153, 154, 157, 173
Tintellust m. (Rep. Niger) 59, 132
Tirekka m. patrz Tirka
Tirka m. (Zach. Sudan) 144
Togo (niezależna republika od 1960 r.) 452, 550
Tombutto m. 54, 106, 127, 167; patrz Timbuktu
Tonqala m. w Nubii (Egipt) 469
Torne (Torno) rz., jez., też okolica (Szwecja) 407
Toruń m. (Polska) 444, 462
Tozeur m. patrz Tuzer

- Transwal (Związek Pd. Afryki) 227, 262
 Triobrandzkie Wyspy (Oceania) 428
 Trypolitania kr. (Libia) 33, 37, 38, 81, 116, 164, 169
 Tuaregowie pl. (Zach. Sudan) patrz Berberowie
 Tuat (Tawat) oazy (Algieria) 48, 148, 155
 Tubu, pl. zamieszk. w Tibesti 37, 43; patrz Teda—Daza
 Tubu—Reszade, pl. z Tibesti 113, 150
 Tucuroès pl. 39; patrz Tukulor, Takrur
 Tukama pl. patrz Barkami
 Tukulor (Takrur, Tucuroès) pl. (Fed. Mali) 39, 86, 111
 Tulup (Afryka Pn. Zach.) 161
 Tuluza m. (Francja) 483, 484, 551
 Tunezja 115—117, 123, 136; zob. też Tunis kr.
 Tunis kr. 33, 37, 38, 41, 48, 81, 164, 553; patrz Tunezja
 Tunis m. 46, 99, 114, 116
 Turbat m. (Pakistan) 381
 Tureja 179
 Turcy 539
 Turkiestan kr. (ZSRR) 365, 366
 Turkmenia kr. (ZSRR) 365, 375
 Tutak prow. (Rep. Niger) 169
 Tuzer (Tozeur; Qastilija, n. hist.) m. (Tunezja) 117, 123, 136, 164
 Twi, grupa pl. (Gwineja) 88
 Twito m. (Ghana) 35
 Tzitzikama, grota, Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 205, 206, 288
 Ubangi—Szari kr. (obecnie niepodległa Republika Środkowej Afryki) 66
 Ufaran m. patrz Offaran
 Uganda (kol. bryt.) 307, 452, 480, 488, 490
 Uholo m. (Kenia) 310, 330
 Uhrcza rz. (USRR) 437
 Ulil m. patrz Aulil
 Umar kr. w Afryce Pn.-Zach. 70, 74, 132, 173
 Umgarana m. w Pondolandzie, Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 286
 Unia Południowej Afryki (Związek Południowej Afryki) 227, 228, 289, 290, 294, 480, 491, 544—547
 Usta Mohammad m. (Pakistan) 381
 Uthal m. (Pakistan) 381
 Vaal rz. w Oranii (Związek Pd. Afryki) 279
 Västerbotten kr. (Szwecja) 398, 409, 421
 Vilhelmina okręg w Västerbotten (Szwecja) 416
 Wad m. (Pakistan) 381
 Wadaj kr. (Rep. Czad) 31, 43, 48, 53, 59, 66, 78, 80, 93, 99—101, 112, 113, 116, 120, 131, 133, 135, 157, 164, 179, 182
 Wadan (Ouadane) m. (Mauretania) 33, 118, 141, 168, 176; patrz Guaden
 Waddan oaza patrz Sokna
 Wadi Nun m. (Maroko) 167; patrz Offaran
 Walata (Oualete; n. hist.: Gualata, Iwalatan) oaza (Zach. Sudan) 33, 39, 48, 56—59, 63, 65, 67, 71, 81, 82, 89, 92, 105, 110, 111, 113, 119, 125, 129, 133, 137, 139, 145, 160, 162, 167, 168, 170, 172, 174, 176, 181, 184; patrz Oualete
 Walo, prow. w Senegalu (Fed. Mali) 166
 Wam (Dormaa) m. (Ghana) 35
 Wangara 39; patrz Bilad at-tibr (oraz hist. Ghana)
 — też określenie ludu 39; patrz Mande
 Waram państwo (Mauretania) 39
 Wardżlan kr. 106; patrz Wargla
 Wargla (Ouargla) m., kr. (Algieria) 38, 74, 106, 120
 Warszawa m. 425, 429, 431, 433, 446, 448, 462, 498
 Waszyngton m. (USA) 535
 Waziri pl. (Pakistan) 370, 394
 Weina, pow. Chodzież (Polska) 445
 Wenziga patrz Guenziga
 Węgry 462, 491, 495
 Wiaro m. (Pakistan) 381
 Wielka Brytania (Anglia) 462, 480, 488, 490, 491, 500, 522, 523
 Wielkie Jeziora (Afryka Środkowa) patrz Kraina Wielkich Jezior
 Wielkopolska kr. (Polska) 435, 443, 444
 Wieluń m. (Polska) 444
 Wiktorii jez. 210, 299, 301, 306, 307, 312
 Wilton m. pod Alicadale, Kraj Przylądkowy (Związek Pd. Afryki) 286
 — przemysły wiltońskie (kultura archeologiczna) 207, 211, 278, 280, 282, 284, 286—292, 294

- Wolne Państwo Orania patrz Orania
 (Związek Pd. Afryki)
 Wolof, państwo hist. (Fed. Mali) 39
 Wołofowie pl. (Fed. Mali) 39, 58, 59, 61,
 62, 67, 71, 82, 89, 92, 97, 101, 103, 106,
 108, 111, 112, 114, 128, 146, 149, 152,
 156—158, 165, 173, 175, 177, 181, 183
 Wolta rz. (Afryka) 42, 173
 — kr. 78, 87, 98; zob. też Górna Wolta
 Wołyń kr. (USRR) 435
 Wonderwerk, grotta w Grikwalandzie
 Zach., Kraj Przylądkowy (Związek
 Pd. Afryki) 280
 Wrocław m. (Polska) 444, 462, 463
 Wybrzeże Kości Słoniowej (państwo) 453
 Wyspa św. Tomasza 100
 Wyspy Seychelskie patrz Seszele
 — Zielonego Przylądka 162, 163

 Xingu rz. (Brazylia) 548, 549

 Yale m. (USA) 504
 Ygild (Idžil sebkhe, Idžil sebcha, Idžil
 kudjat) m. (Mauretania) 134, 135, 168,
 170

 Zab kr. (Algieria) 120
 Zabu m. (Algieria) 106
 Zafgu m. (Fed. Mali) 176, 182
 Zaghani m. (Zach. Sudan) 57
 Zaghawa kr. (Rep. Czad, na pograniczu
 z Rep. Sudan) 43, 53, 120
 — grupa pl. 43, 53, 65, 75, 93, 131, 135,
 149, 159, 177, 180, 182

 Zaghawa—Teda—Daza 151, 177
 — Szama 146, 149, 151
 Zahidan m. (Iran) 365
 Zambezi rz. w Afryce 210, 240, 289
 Zanaga pl. patrz Berberowie
 Zanfara kr. (Nigeria) 55, 65, 69
 Zanzibar 102
 Zaria kr. (Nigeria) 42, 72, 89, 162
 Zawila m. w Fezzanie (Libia) 77, 83, 149;
 patrz Zuila
 Zegzeg kr. (Nigeria) 55, 107
 Zenaga pl. (Azeneghes, Sanhadża, Zana-
 ga, Znaga) patrz Berberowie
 Zhob okręg w Pendżabie (Pakistan) 368,
 383
 Zielony Przylądek 71
 Ziemia Lubuska (Polska) 443
 Zimbabwe m. (Rodezja Pd.) 275, 290
 Złote Wybrzeże (Ghana) 481
 Znaga 33; patrz Zenaga (Berberowie)
 Zuila m. 149; patrz Zawila
 Zulu (Zulusi) pl., mieszk. Związku Pd.
 Afryki; patrz Bantu
 Zuru pl. (Nigeria) 59; zob. też Hausa
 Związek Południowej Afryki patrz Unia
 Południowej Afryki
 Związek Socjalistycznych Republik Ra-
 dzieckich (ZSRR, też Rosja) 397, 406,
 408, 439, 479—481, 491, 505
 Zyrianie, pl. lapońskie (Finlandia) 407

 Żytomierz m. (USRR) 426